

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

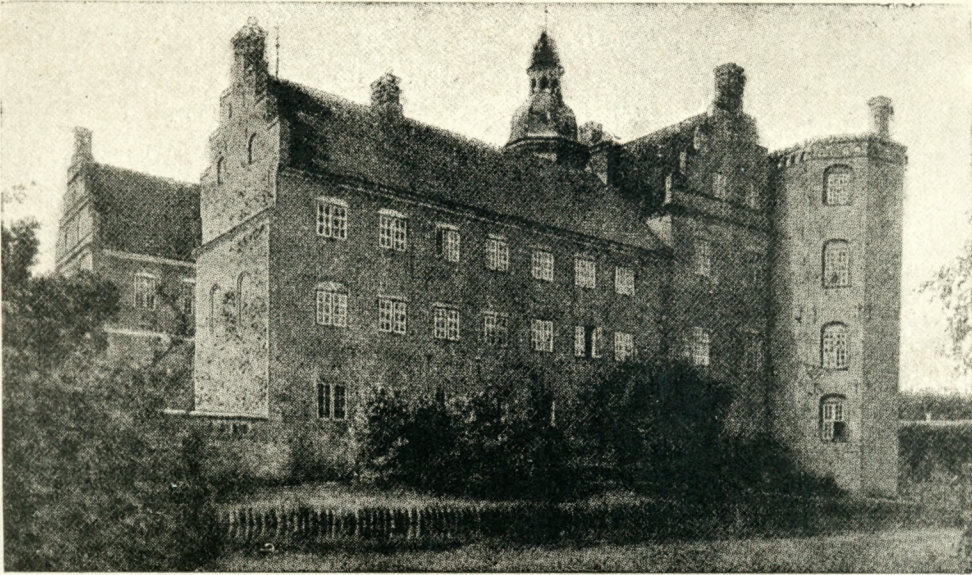
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

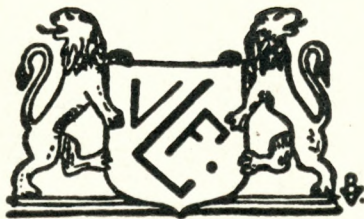
Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

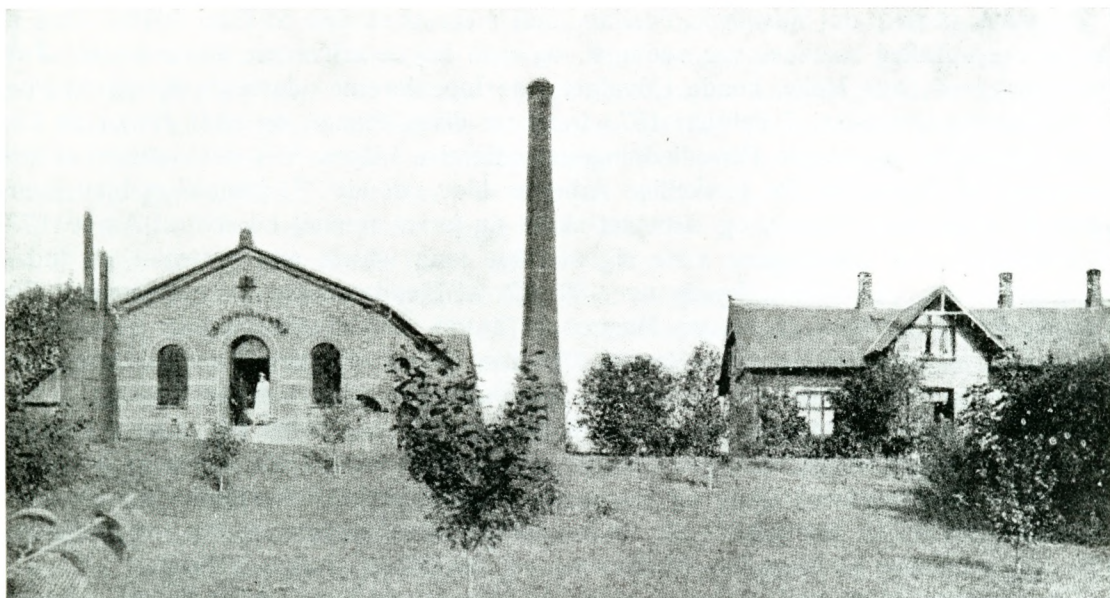

DANSKE BYER OG SOGNE

RANDERS AMT

3. HÆFTE

Vandværkets Bygninger 1874.

som Eksempel paa en god „Brønd-By“. Det kan samtidig nævnes, at først 15 Aar efter Randers Vandværks Anlæg blev den sidste Pumpe fjernet fra Gaderne.

Efterhaanden som Byen voksede, og de hygiejniske Krav blev større, fremkom der naturligvis Forslag om Oprettelse af et Vandværk. Forslaget fremkom første Gang i 1852, da et Firma ansøgte om Tilladelse til at oprette et Gasværk. Samtidig fremkom da Tanken om at udføre Vandværket. Men denne Tanke vakte i Begyndelsen stor Modstand fra Borgernes Side, idet de mente, at Byen havde tilstrækkelig Vandforsyning fra Brøndene, og samtidig mente man ikke at kunde overkomme at udrede de fornødne Udgifter. Betænkeligheden fik naturligvis Næring ved den Omstændighed, at der endnu ikke var anlagt Vandværksanlæg i nogen af Landets Byer. Odense var nemlig den første By, der fik Vandværk (1853), medens København først fik sit Vandværk i 1859.

Officielt kom Sagen om Anlæg af et Vandværk først frem i Byraadet ved et Møde den 28. Maj 1872, hvor der forelaa Andragende fra d'Hr. Brygger Synnestvedt, Farver Halkjær og Grosserer Westermann om, at Byraadet vilde tage Sagen om Anlæg af Vandværk op til Behandling. Efter det næste Byraadmøde 11. Juni nedsattes et 5 Mands Udvalg til at behandle Sagen. Dette Udvalg anmodede allerede Dagen efter Byraadmødet Ingeniør English om at komme til Stede ved Udvalgets første Møde. Firmaet English og Hansen havde da allerede anlagt adskillige Gas- og Vandværker her i Landet. Alle-rede 2 Dage efter Mødet kunde Ingeniør English for Udvalget fremsætte en Plan til Anlæg af et Vandværk med Pumpestation beliggende i Vesterkjær Syd for Jernbanestationen og Højdebeholderen anbragt i Plantagen ved Gethersvej. Samtidig fremsendtes et Over-slag over et Vandværksanlæg, baseret paa at forsyne Byen med Vand fra Oust Mølle-dam. Dette Tilbud indstillede Udvalget til Gennemførelse. Efter at Sagen havde været til Behandling i Byraadmødet, fik Udvalget Bemyndigelse til at arbejde videre paa Sagen og bl. a. undersøge Mulighederne for en Plan paa 150,000 Rdl.

Efter at de forskellige Forarbejder var afsluttet, kunde Udvalget gøre den endelige Indstilling til Byraadet om et Vandforsyningsanlæg ved Oust Mølle, subsidiært at tage Vandet fra Gudena. Planerne var nu til indgaaende Debat i to Byraadmøder, og Dis-kussionen var meget livlig, hvilket man kan se af Avisernes Referat. Men Resultatet blev,

at Byraadet vedtog de indstillede Forslag, deri medregnet Køb af Oust Mølle. Efter at Vandværkets Anlæg saaledes var vedtaget, og man havde erhvervet Ejendommen „Frøvadsholm“ med Oust Mølle, kunde Udvalget lade Ingeniørerne udarbejde detailleret Plan for Anlæggets Udførelse. I Februar 1873 fremkom disse Planer, og efter endnu en lille Strid i Byraadet, angaaende Hovedledningens Indførelse i Byen, blev det vedtaget at føre denne ind ad Hobrovej. De forskellige Arbejder blev udbudt i Licitation og blev overdraget til forskellige Firmaer, og Arbejdet skred nu jævnt fremad i Løbet af Aaret 1873.

Tilslutningen af Ejendomme viste sig at blive langt større end forventet, og inden Vandværket blev sat i Drift, havde over 80 pCt. af Ejendommene i Byen anmeldt Tilslutning. Ved Udgangen af Januar Maaned 1874 var der allerede indlagt Vand i 541 Ejendomme, og der var yderligere tegnet 150. Paa Grund af denne store Tilslutning, ønskede Udvalget at forøge den disponible Vandmængde og lod derfor foretage 2 nye Boringer. De udførte Boringer, ialt 6, kunde derefter yde ca. 30,000 Tdr. Vand i Døgnet, og dette var tilstrækkeligt, da Byens Indbyggertal i 1870 var 11,354. I December kunde Pumpemaskineriet sættes i Gang og forsøgsvis pumpe Vand i Beholderen og Hovedledningerne, og den 31. Marts 1874 Kl. 10 Formiddag blev Vandværket sat i regelmæssig Drift, i Overværelse af Byraadets Medlemmer og forskellige særlige indbudte.

Vandværkets Pumpestation bestod af et Maskinhus med Kedelhus og Kulhus. I Kedelhuset var anbragt 2 Stk. corniske Dampkedler, hver med 265 Kvadratfod Hedeflade. Maskinanlægget bestod af to Dampmaskiner, hver direkte koblet til en dobbeltvirkende Stempelpumpe med en Ydeevne ved langsom Pumpning af 430 Tdr. Vand pr. Time. Ved Vandværket var der desuden Bolig for Maskinmester og Fyrbøder. Anlægget viste sig at være udmærket udført, saaledes kan anføres, at de samme Pumper som toges i Brug 1874 anvendes den Dag i Dag. Kun var der begaaet den Fejl, at Vandbeholderen var anlagt for lavt. Dette viste sig i de efterfølgende Aar, da Byen gentagne Gange var udsat for Vandmangel og undertiden slet ingen Vand kunde faa, og selv om noget af Skylden laa hos Maskinmesteren, der var mindre paapasselig, skyldtes det for største Delen den lavtbeliggende Vandbeholder. Efter flere Forsøg, foretaget af Ingeniør English paa at bringe den gamle Beholder i brugbar Stand, vedtoges det at bygge en ny og mere højtliggende Beholder. Arbejdet blev udført i 1881 og medførte en Udgift af 38,855 Kr.

Efter denne Fornylse havde Vandværket faaet den Skikkelse, i hvilken det var i Stand til at tilfredsstille alle Krav om Vandforsyning. Der blev udført flere Boringer, og Sugeledningsnettet blev udvidet.

Paa Grund af det stadig stigende Vandforbrug saa man sig nødsaget til at foretage en Del Udvidelser: Bygning af et Vandtaarn, Anlæg af Fordelingsledninger for Vandtaarns-Zonen. Anlæg af en ny 12" Stigeledning fra Pumpestationen til Vandtaarnet samt Forøgelse af de to smaa Maskiners Ydeevne fra 700 til 1000 Tdr. pr. Time. Disse Arbejder blev udført, og Vandtaarnet kunde tages i Brug i December 1905. I de efterfølgende Aar blev der stadig forbedret og udvidet paa Vandværket. I 1930 blev det vedtaget at indføre elektrisk Drift. Arbejdet blev paabegyndt 12. Maj 1931 og var færdigt til at tages i Brug i November samme Aar.

Vandværkets Bestyrer er Hans Ansgar Hansen.

H. A. HANSEN,
Vandværksbestyrer.

HANS ANSGAR HANSEN, Vandværksbestyrer, er født den 26. Juli 1877 i Viby som Søn af fhv. Folketingsmand H. P. Hansen og Hustru Margrethe, født Würgler. Gift 1906 med Jenny Johanne Sørensen. Maskinisteksamen 1900, sejlet i 4 Aar som Assistent og Maskinpasser, flere Aar i Udlandet, Værkfører i [Esbjerg 1905, 1906 Maskinmester ved Randers Vandværk, siden 1921 Bestyrer samme Sted.

RANDERS GASVÆRK. Hvem der først har undfanget Ideen til Oprettelse af et Gasværk i Randers vides ikke bestemt, men antagelig er det Det danske Gaskompagni, der gennem sine Erhvervelser af Koncessioner i forskellige andre danske Byer, har været den egentlige Aarsag til, at Randers fik et Gasværk saa tidligt som i 1853. I hvert Fald er det Det danske Gaskompagni, der erhvervede Ret til at forsyne og belyse Randers Købstad med Gas i et Tidsrum af 25 Aar. I den oprettede Kontrakt blev det bestemt, at Gasværket skulde ligge ved Skibsværftet bag det derværende Jernstøberi ud til Havnevejen. Gasværket kom imidlertid ikke til at ligge paa den omtalte Grund, men der anvistes Kompagniet en Del af det Areal, hvorpaa Gasværket ligger den Dag i Dag.

Efter at Kontrakterne var i Orden, blev Gasværket opført ret hurtigt, man savner imidlertid enhver Oplysning om de første 10 Driftsaar. For de efterfølgende 7 Aar indtil 1870, kan der derimod angives en Del Oplysninger om Produktionens Størrelse. Den 31. Marts 1864 fandtes 152 Gadelygter forsynede med Gas, og i Januar Kvartal 1864 havde Byens Lygter brændt i 98,970^{1/2} Time og Havnens Lygter i 6248 Timer. Det samlede Gasforbrug til samtlige Gadelygter for nævnte Kvartal udgjorde 459,369 Kubikfod. Yderligere Oplysninger om Gasværkets Drift kan ikke fremskaffes, før Gasværket i 1909 overtages af Kommunen, men en Regning over Gadebelysningen fra den 31. Marts 1874 oplyser, at der fandtes følgende Lygter: Kommunen 170 Lygter, Havnen 9, Vejevæsenet 5, ialt 184 Lygter.

Imidlertid var Forholdet mellem Kompagniet og Kommunen mindre godt, idet der til var Stridigheder af forskellig Art, bl. a. om Priserne og Afgift af Maalere, og i April Maa-ned 1888 gav dette sig Udslag i, at 60 Gasforbrugere var ophørt at forbruge Gas, og flere af de største Gasforbrugere nægtede rent ud at betale deres Gasregninger. Denne Nedgang nødvendiggjorde, at Gasværket ikke turde undlade en bebudet Nedsættelse af Priserne, skønt de først bekendtgjorde, at denne ikke kunde iværksættes paa Grund af Nedgangen af Forbrugere. Den 8. Januar gik Gassen ud i Teatret og flere Steder i Byen paa Grund af Tilstopning af Gasrørerne paa Værket. Trods disse Klager maa Randers Byraad dog have ment at se sin Fordel ved at lade Gasværket forblive paa private Hænder, idet Koncessionen blev fornyet indtil 1. Oktober 1889. I Aarene derefter var der flere Forhandlinger mellem Byraadet og Kompagniet om, enten Nedsættelse af Priserne eller at Kommunen skulde overtage Gasværket. Da det endte med, at Kommunen selv ville overtage Driften, tilbød Kompagniet at sælge Gasværket for 26,000 Pund Sterling, medens Beholdningen af Kul og Koks skulde overtages efter Vurderingspriser. Disse Forhandlinger bristede imidlertid, og Kompagniet fik en ny Kontrakt.

Gaskompagniet drev saa Gasværket indtil 1909, hvorefter Kommunen overtog dette mod en Afstaaelse, der beløb sig til Kr. 1,050,000. I 1910 sluttedes Kontrakt med Dronningborg Landsogn om dettes Forsyning af Gas for et Tidsrum af 25 Aar, og i 1912—14 afsluttedes lignende Kontrakter med Kristrup og Vorup Kommuner. I 1889—90 var Gasværket blevet udvidet, og i 1902 blev der atter foretaget en Udvidelse, idet der blev bygget et nyt Retorthus og Kulhus. I 1909 blev der atter opført en Bygning til Materialskure, Folkestue, Reparationsværksted for Maalere samt Hestestald og Vognport. I 1913—14 anlagdes Ledningsnettet i Vorup-Kristrup Kommune. I 1917 begyndte man at anvende Træ som Tilsætning ved Forgasningen. I August 1918 paabegyndtes Bygningen af en Benzolfabrik, og Anlægget toges i Brug i November samme Aar. I 1922 bestod Gasværket i store Træk af: 4 kombinerede Skraa- og Vertikalovne samt 5 Horisontalovne med ialt 36 Stk. skraa, 12 Stk. lodrette og 30 Stk. vandrette Retorter. Der var Luftkøler, Vandkøler, dampdreven Exhauster, 2 Tjæreskillere, Naftalinvaskere, Amoniavasker, 4 Rensekasser paa ialt 84 m³. Stationsmaaler, Bytryksregulator og 2 Gasbeholdere rummende ialt 14,250 m³.

I Henhold til en af Randers Byraad i 1931 tagen Beslutning gennemgaar Gasværket for Tiden en større Ombygning og Udvidelse, der bl. a. omfatter Bygning af nyt Ovn-anlæg med tilhørende Central-Generatoranlæg, Bygning af ny Stationsmaaler- og Bytryksregulatoranlæg, Udvidelse af bestaaende Apparatanlæg, Opførelse af nyt Rensehus, nyt Kedelhus, Amoniakfabrik og Pumpestation, nyt moderne Kokesbehandlings- og Siloanlæg m. m. Udvidelsen er projekteret til et Beløb af ca. 1,5 Million Kroner og ventes fuldført i Løbet af Regnskabsaaet 1933—34. Bestyrer er C. G. Hansen.

C. G. HANSEN, Gasværksbestyrer, er født den 14. Januar 1887 i Fredericia som Søn af Maskinpasser H. Hansen og Hustru. Gift 1911 med Kirstine Christensen. Driftsassistent ved Randers Gasværk fra 1. April 1908, siden 1. April Bestyrer for samme. Formand for Gasteknisk Forening.

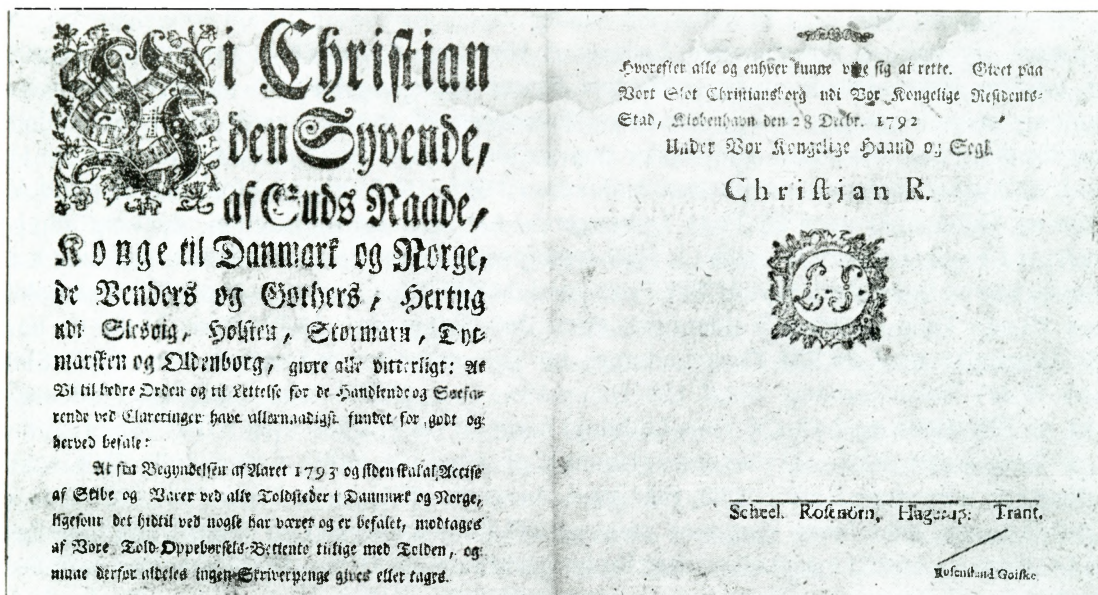
RRANDERS TOLDSTED. Randers, Byen med de 13 Landeveje, Kronjydernes Hovedstad, med en driftig Handels- og Haandværkerstand, har ganske naturligt, som en af Jyllands største Byer, der endog for ca. 100 Aar siden kappedes med Aarhus og Aalborg i Størrelse, fra ældgammel Tid med sit store Opland, sin Industri, Handel og Skibsfart været et af Landets betydeligste Toldsteder.

En udførlig Redegørelse om Toldvæsenet i Randers vil dog, hvor interessant den end kunde være, føre langt videre, end Pladsen her tillader, hvorfor vi i denne kortfattede Omtale væsentlig vil holde os til en Beskrivelse fra Begyndelsen af det 18. Aarhundrede til Nutiden omhandlende Personer og Forhold fra dette Tidsrum.

Ligesom det i Nutiden paahviler Toldvæsenet at opkræve og føre Kontrollen med Told og en Mængde andre Afgifter, ikke mindst Efterkrigstidens betydelige Beskatningsafgifter, hørte der i ældre Tider tillige Konsumptionsafgifter under Toldvæsenet. Konsumptionen, egentlig Accise, hvorved forstaas Afgift paa Forbrug af indenlandske Varer, er her i Danmark af meget gammel Dato, idet den første egentlige Konsumptionsforordning er af 18. November 1660 og omfatter foruden den almindelige Accise ogsaa Formalingsafgift, herunder for Randers Vedkommende bl. a. Kontrol med de udenfor Randers beliggende Møller: Oustmøllen, Dronningborg Møllen og St. Vejmølle. Endvidere opkrævedes Milepenge, en Afgift, som Fragtvoogne betalte med 4 Sk. pr. Mil, og desuden forskellige andre Afgifter, saasom Vielsespenge, der betaltes af hver den „som agter at indtræde udi Ægteskabets Stand“. En kort Tid opkrævedes ogsaa Jordemoderpenge.

Den grundlæggende Forordning for Konsumtionen er af 1671 og den sidste af en lang Række Forordninger er af 22. November 1837, som var gældende til Konsumtionens fuldstændige Ophør ved Lov af 7. Februar 1851. Initiativet til Ophævelsen af Konsumtionen, med hvilken der længe havde været Utilfredshed, fordi den i høj Grad skadede Omsætningen imellem By og Land, blev taget af den dygtige og energiske Reformator Greve Wilhelm Spønneck, der i 1848 var bleven Finansminister.

Efter Forordningen af 1671 overtoges Portkonsumtionen af særlige Cisebetjente, medens Tolderne varetog Kontrollen med de Varer, der kom ad Søvejen. De for Vare- og Kreaturtilførsel alene tilladte Veje og Adgange til Randers By var følgende 7 Byporte, hvor der ved Acciseboderne førtes Kontrollen og Afgifterne opkrævedes: 1. Østerport, hvortil Landevejen fra Udbyhøj førte, 2. Ladegaardsport, 3. Mølleport, 4. Nørreport, 5. Vesterport, 6. Hvidemølle Port og 7. Sønderbro og Port. De ad Søvejen kommende Varer klareredes ved Toldboden, hvor Lokaleforholdene sikkert har været meget beskedne, thi kort

Plakat om Accisens Oppebørsel ved Toldstederne i Danmark og Norge.

efter sin Tiltrædelse som Toldinspektør i 1824 indstillede Oberst Brock, at Toldbetjent Kabbels Hus erhvervedes til en Udvidelse af Toldpakhuset og Vejerboden, men Kollegiet saa sig dog ikke i Stand til at inlade sig derpaa og forespørger om Prisen for Leje af den underste Etage. Denne synes ogsaa at have været for høj, thi der blev intet af Lejmaalet og først 10 Aar efter, i 1834, fik Toldstedet en ny 2-Etages Toldkammerbygning, der omtrent 50 Aar senere afløstes af den nuværende i 1879—80, efter Tegning af Professor Walther opførte smukke Toldkammerbygning, som dog nu paa forskellig Maade trænger til Afløsning, navnlig er Pakhus- og Vejerbodslokalerne i travle Tider for smaa, ligesom der ogsaa fra Handelsstanden udtales Ønske om Frilager. Ogsaa overfor et Forslag om et nyt Konsumptionskontor ved Hvidemølle Port i Stedet for det ældre, der ikke ved nogen partiel Reparation kunde holdes opret, stillede Kollegiet sig afvisende, men gik dog i 1827 med til at lade opføre et beskedent Kontor.

I Frederik den VI's Tid var Randers en meget anselig Købstad, og som foran nævnt paa Størrelse med Aalborg og Aarhus. I 1830 havde Byen 6,300 Indbyggere. Ved den Tid kunde kun Skibe indtil 6 Fods Dybgaaende naa op til Bryggen, men der klareredes dog aarlig paa Toldkammeret ca. 400 Skibe, og Gudenaanen passeredes af et lignende Antal Kaage med Tørv og Brænde, Korn og Mursten.

I Byen fandtes den Gang et Sukkerrefinaderi og 5 Tobaksfabriker samt en Klædefabrik, men Fabriksvirksomheden var iøvrigt ikke af særlig Betydning. Haandværket var derimod ret omfattende, bl. a. var Randers Handsker vidt berømte, ligesom Randers Øl var kendt. Brænderier fandtes i Randers ligesom i andre Byer i stort Antal og var omkring 1830 ca. 50. Kontrollen med disse henhørte under Konsumptionsvæsenet.

Smugleriet var i det hele taget ret udbredt, det 4 Mil lange Løb mellem Udbyhøj og Randers bød gode Chancer, og mange Rapportsager forelaa i den Tid. De fleste afgjordes dog med smaa Bøder, men af og til kunde disse være ret betydelige, saaledes en Bøde paa omkring et Par Tusinder Rigsdaler, der dog ved kongelig Resolution tillodes afsonet med 30 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost.

Kreditoplagseftersynet hos Handlende i Viborg foretoges af Toldofficerter fra Randers, da Viborg den Gang kun var et Konsumptionssted, der bestyredes af en Konsumptionsforvalter.

Besejlingsforholdene til Randers har stadig været Genstand for Overvejelser, og takket være dygtige og forudseende Ledere af Havnens Forvaltning, har disses energiske og dristige Bestræbelser stadig forbedret Byens Besejlingsforhold og givet Havnen et moderne søstadmæssigt Præg, saa den i Fremtiden vil kunne hævde sig i den almindelige Konkurrence. Man kan kun ønske den gamle driftige By, med sit rige og store Op-land, til Lykke med den nu næsten fuldendte i 1930—32 foretagne store Havneudvidelse, hvorved Skibe med over 22 Fods Dybgaende kan gaa op til Havnen, der samtidig har faaet nye store Køjpladser m. m. I 1920 besøgte Havnen ifølge Statistisk Tabelværk for indgaaende: i indenrigsk Fart af 423 Skibe med 34,826 Tons Ladning, heraf 123 Dampskibe med 23,647 Tons Ladning; i udenrigsk Fart: 246 Skibe med 40,774 Tons Ladning, heraf 76 Dampskibe med 26,870 Tons Ladning; for Udgaaende: i indenrigsk Fart af 427 Skibe med 15,411 Tons Ladning, heraf 125 Dampskibe med 10,576 Tons Ladning; i udenrigsk Fart af 306 Skibe med 19,456 Tons Ladning, heraf 76 Dampskibe med 5,019 Tons Ladning.

I Finansaaret 1931—32 besøgte Havnen af følgende Skibe i almindelig Fart saavel indenrigsk som udenrigsk: 1058 Stk. med en Netto Drægtighed paa 248,993 Tons og 328,913 losset eller ladet Vægttons samt af 217 Rutebaade med en Netto Drægtighed paa 88,143 Tons og 44,253 losset eller ladet Vægttons foruden 51 Heste, 3552 Kreaturer og 58 Svin.

Randers Toldsteds Landomraade omfatter: Politikreds Nr. 43 og 44 og Retskreds Nr. 59, 60 og 61, under hvilke hører: Randers Købstad og Sønderhald, Nørhald, Støvring og Galten Herreder samt Øster Lisbjerg Herred. Dets Kystlinie er i Nord: Skellet mellem Udbynedre og Sødring Sogne ved Storvejle, Randers Fjord, og i Syd Skellet mellem Nørager og Fjellerup Sogne ved Hyrdal. Af Kystlinien tilses fra selve Toldstedet Kyststrækningen langs Randers Fjord til Udbyhøj, den øvrige Kystlinie tilses af Udbyhøj Strandvagtmasterpost og Hevringholm Toldopsynsmandspost.

I Tiden omkring 1820—30 udgjorde de aarlige Oppebørseler ca. 90,000 Rdl. heraf Toldafgifterne $\frac{2}{3}$ og Konsumptionsafgifterne $\frac{1}{3}$, men endnu i 1847 laa Oppebørselerne kun lidt over 100,000 Rdl., forøvrigt ikke meget under Aarhus.

Foruden Toldinspektøren og Toldkassereren bestod Personalet paa det Tidspunkt af: 2 Kontrolører, 2 Strandkontrolører og 19 Underbetjente. Tredive Aar senere, i 1877, da Intraderne er naaet til ca. 525,000 Kr., er der foruden Inspektør og Kasserer 1 Toldkontrolør og 8 Toldassistenter. I Finansaaret 1931—32 var Intraderne ved Randers Toldsted henimod 4,5 Million Kr. Cheferne for Toldstedet er i Øjeblikket Toldinspektør J. V. Koch og Toldkasserer K. M. Weber. Desuden er tjenestgørende: 1 Toldkontrolør, 3 Overassistenter, 9 Toldassistenter og 13 andre Tjenestemænd.

Chefen for de enkelte Toldsteder betegnedes for 200 Aar siden og forøvrigt langt længere tilbage i Tiden, for „kongelig Majestæts Tolder“, indtil der ved Slutningen af det 18. Aarhundrede — ikke netop ved Toldforordningen af 1797 — efterhaanden som Embedsledigheder opstod indførtes den Ordning, at Opsyns- og Regnskabsforretningerne adskiltes saaledes, at førstnævnte underlagdes en Inspektør, medens Regnskabsforretningerne henlagdes under en Kasserer.

Kongelig Majestæts Tolder i Randers var i 1718 Rasmus Winther, der i Sommeren 1720 efterfulgtes af Tolder Niels Jørgensen. Denne oplevede det — vel nok ret enestaaende — at være Toldstedschef i 53 Aar. Hans Efterfølger var i 1773 Second Ritmester og Tolder Riddner, der døde i Sommeren 1781, hvorefter Tolder Stadius konstitueredes, og i Efteraaret 1781 udnævntes Nyegaard til Tolder i Randers. Han bliver i 1788 afskediget, og som hans Efterfølger udnævnes Jens Lund, der døde 1796. Han efterfulgtes af Ludvig Holberg, der kort efter i Henhold til den foran nævnte nye Ordning blev udnævnt til Told- og Konsumptionskasserer. Nævnte Ludvig Holberg, der i 1796 forflyttedes hertil fra Horsens, og saaledes blev Randers' sidste „Tolder“, maa ikke forveksles med den

store Digter, hvis Gudson han forøvrigt gik for at være. Toldkassereren var nemlig ifølge „Dania“ for 1902 døbt Ludvig Larsen Wennesløw som Søn af Ridefogeden paa Brørupgaard under Baroniet Holberg og maa senere ved en selvbestaltet Navneforandring have antaget Navnet Ludvig Holberg. En efterfølgende Toldkasserer Etatsraad og Ridder S. C. Lund bliver i August 1824 forflyttet til Helsingør som Toldinspektør, hvorefter E. F. Eenhuus bliver konstitueret som Kasserer. Under 19. April 1826 beskikkes Krigsraad F. C. Fischer til Told- og Konsumptionskasserer i Randers. Det var ikke Smaaabeløb en Toldkasserer paa den Tid maatte stille som Sikkerhed, og mere end een Gang har sikkert veltjente Embedsmænd maatte give Afkald paa en god Avancementspost af Mangel paa Evne til at stille den krævede Garanti. Som Sikkerhed for sin Konstitution maatte saaledes Eenhuus stille 10,000 Rdl. Sølv, og Kautionen for Fischer, der fik Embedet, var næsten 22,000 Rbdl. Sølv i Obligationer.

Fra 1. Juli 1841 bliver Major J. F. Hansen Toldkasserer og efterfølges i 1849 fra 1. Oktober af Ritmester H. L. Gether, der tidligere havde været Toldkasserer i Grenaa. Han afskedigedes fra 1. November 1878, og efter et Par Maaneders Konstitution med Rasmus Bach som konstitueret udnævnes P. C. Freisesleben fra 1. Januar 1879 til Toldkasserer. Han, der forud havde været Toldforvalter i Viborg, blev 1889 afskediget, og Rasmus Bach modtager atter Konstitution fra 5. November 1889 til 1. Februar 1890, fra hvilken Dato Toldforvalter i Hobro, Chr. P. Th. Schougaard, bliver Toldkasserer i Randers. Schougaard, der som Løjtnant havde deltaget i Krigen i 1864 og den 10. September 1895 var blevet dekoreret med Dannebrogordenens Ridderkors, tog fra 1. Oktober 1909, 75 Aar gammel paa Grund af Alder sin Afsked og udnævntes samtidig til Etatsraad. Hans Efterfølger blev tidligere Toldoppebørselskontrolør i Thisted H. C. J. Haagensen, der fra 1. Oktober 1921 afskedigedes paa Grund af Alder og samtidig udnævntes til Ridder af Dannebrog. Haagensen, der endnu lever og trods sine 84 Aar er rank og spændstig, efterfulgtes fra 1. December 1921 af tidligere Toldforvalter i Varde R. A. Jørgensen, der døde den 23. Juli 1929. Hans Efterfølger blev nuværende Toldkasserer tidligere Toldforvalter i Bogense K. M. Weber.

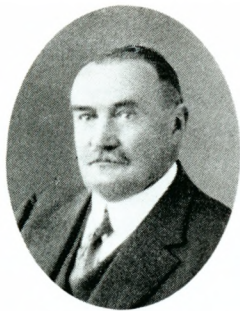
Som før omtalt var den tidligere Chefstilling „Tolder“ i Slutningen af det 18. Aarhundrede blevet delt i to, nemlig Inspektør og Kasserer. I Skrivelse af 28. August 1824 meddeler General-Toldkammer og Commerce-Collegium, at det under 3. Februar har behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at udnævne Oberst L. F. Brock, Ridder af Dannebrog, til Told- og Konsumptions-Inspecteur i Randers; denne, der som tidligere nævnt var en meget betydelig Personlighed fortjener derfor en nærmere kort Omtale. Han var født i Norge den 20. August 1774 og havde som Officer staaet Prins Christian Frederik meget nær, idet han bl. a. som Major og Stabschef ved 2. Division sammen med denne i 1813 kom til Kristiania og her spillede en betydelig Rolle som Prinsens højre Haand og betroede Raadgiver. Han udfærdigede her Ordren til Frederiksstads Kapitulation og medvirkede ved Konventionen i Moss, hvor han optraadte med stor Frimodighed overfor Bernadotte, hvem han, som Pladskommandant i Flensborg, tidligere havde gjort Bekendtskab med. Denne opfordrede gentagne Gange Brock til at forblive i norsk Tjeneste og gav ham flere fordelagtige Tilbud, men Brock afslog dem alle og fulgte med Christian Frederik i 1814 efter Norges Afstaaelse tilbage til Danmark. En ondartet Øjensygdom, hvorved han i 1822 mistede Synet paa det ene Øje, tvang ham til at forlade Militæretaten, og 3. August 1824 udnævntes han til Told- og Konsumptions-Inspecteur i Randers, hvilken By forøvrigt ikke var ham fremmed, idet han i 1799 som ung Officer af Kronprinsen var blevet overdraget at undersøge, hvorvidt Gudenaen mulig kunde gøres farbar i hele Strækningen mellem Randers og Silkeborg. Brock var allerede i 1827 blevet fuldstændig blind og maatte som Følge heraf i 1829 tage sin Afsked som Toldinspektør, men han, der var en virksom Natur og i en sjælden Grad havde erhvervet sig Befolkningens

Højagtelse, blev efter Afgangen fra Toldvæsenet valgt af Randers By til Raadmand og Stænderdeputeret ved Stænderforsamlingen i Viborg, hvor han trods sin Blindhed blev et af Forsamlingens betydeligste Medlemmer. Brock, der var Kammerherre og hædret med Storkors af Dannebrog, døde den 22. November 1853 i Randers, hvor han blev begravet paa Kommunens Regning.

Til hans Efterfølger som Toldinspektør udnævntes den 22. September 1829 Kammer-assessor senere Kammerraad Axel F. P. Fog, der den 25. Oktober 1848 afløstes af Greve F. W. Rantzow, som 1. Oktober 1859 efterfulgtes af Kammerassessor Cosmus Johannes Ramus, der fra Oktober 1832 havde været Toldkontrolør (Overbetjent) i Randers. En Søn af denne var den i 1863 til Generaldirektør for Skattevæsenet udnævnte Frederik Emanuel Ramus. Allerede den 24. August 1860 døde Toldinspektør Ramus og efterfulgtes af Toldforvalter i Stege Kammerraad Paul J. Klein, der ligesom Ramus tidligere, fra den 23. Oktober 1832, havde været Toldkontrolør (Overbetjent) i Randers. Fra 1. Marts 1865 konstitueredes Justitsraad, cand. jur. Carl Henrik Gram Blom og udnævntes den 18. Maj 1866 til Toldinspektør. Blom var tidligere, fra 1. April 1856 ifølge Udnævnelse af 27. November 1855, Overtoldinspektør for Hertugdømmet Slesvig, men afskedigedes efter Fredsslutningen den 28. Oktober 1864. Han, der var R. af D. og D. M., døde den 23. Maj 1885 og efterfulgtes, efter nogle Maaneders Konstitution, fra 1. August 1885 af A. K. Billenstein, som tidligere havde været Toldforvalter i Vamdrup. Billenstein, der var R. af D. og D. M., tog efter 21 Aars Tjeneste som Toldinspektør sin Afsked fra 1. Maj 1906 paa Grund af Alder og blev ved Afgangen udnævnt til virkelig Etatsraad. Som hans Eftermand udnævntes Toldinspektør paa Bornholm, cand. jur. F. H. Jørgensen, der senere fik Navneforandring til Teist, og efter 10 Aars Tjeneste som Toldinspektør i Randers den 1. Oktober 1916 udnævntes til Toldkasserer i Odense. Han er R. af D. og D. M. samt dekoreret med den svenske Nordstjerneorden. Efterfølgeren, tidligere Toldforvalter i Vejle G. E. Eldal, blev allerede efter godt halvanden Aars Forløb 1. Maj 1918 forfremmet til Toldinspektør i Odense og afløstes som Toldinspektør i Randers af Toldkontrolør i København N. Chr. Neerfeldt, der knap 3 Aar senere forflyttedes til Aalborg som Toldinspektør og efter nogle Aar som Toldinspektør i København den 14. Januar 1930 udnævntes til Overtoldinspektør for Jylland fra 1. Marts 1930 med Bopæl i Aarhus, et Embede han dog paa Grund af svigtende Helbred maatte forlade efter 2 Aars Forløb, og afskedigedes fra 1. September 1932. Siden 1. Februar 1921 har tidligere Toldkontrolør i Vejle J. V. Koch været Toldinspektør i Randers. Foruden de anførte Toldchefer nævnes i det 18. Aarhundrede som Toldkontrolører bl. a. Lund og Klingberg. I det 19. Aarhundrede nævnes som Toldkontrolører foruden de tidligere omtalte, til Toldinspektører her avancerede Ramus og Klein, endvidere M. V. Jørgensen, Ed. Tüchsen, C. B. A. H. C. F. Wachs, Sv. Chr. Møller, der efter 19 Aars Kontrolørtjeneste afskedigedes 79 Aar gammel, fra 1884, han var R. af D. Hans Efterfølger var Ed. Wellejus, der 4. Juni 1896 udnævntes til Toldforvalter i Nyborg og efterfulgtes af F. C. J. Chr. Kruse, som den 8. Juni 1904 blev Toldforvalter i Hjørring. Hans Efterfølger blev J. P. L. Bang, der udnævntes den 26. August 1911 til Toldforvalter i Tuborg, hvorefter Toldkontrolør i Odense O. G. V. Neuhaus bliver Toldkontrolør i Randers, hvor han forblev til han 20 Aar senere faldt for Aldersgrænsen den 1. November 1931. Endvidere A. J. Andersen, der fra 1. November 1921 forflyttedes herfra til Aalborg som Kontrolør og fra 1. Septbr. 1930 blev Toldforvalter i Korsør. Hans Efterfølger F. O. V. Bruhn udnævntes fra 1. November 1932 til Toldforvalter i Nykøbing Sj. Neuhaus Efterfølger som Toldkontrolør er M. M. Sonnichsen, der forflyttedes hertil fra Svendborg fra 1. November 1931. Endvidere K. Lemvig-Hammer, der fra 1. Maj 1926 udnævntes til Toldkontrolør, og Overassistentene: A. E. Hansen, der udnævntes den 23. Juni 1931, og J. Hau, der udnævntes der 17. November 1932.

J. V. KOCH,
Toldinspektør,

K. M. WEBER,
Toldkasserer.

M. M. SONNICHSEN,
Toldkontrolør.

K. LEMVIG HAMMER,
Toldkontrolør.

J. V. KOCH, Toldinspektør, er født den 12. Februar 1869 i Nørre Farup ved Ribe som Søn af Lærer C. J. S. Koch og Hustru Charlotte, født Pedersen. Gift 1896 med Elise Larsen. Kontorist i Hillerød 1885, Fuldmægtig i Svendborg 1890, Medhjælper i Hobro 1891, Toldassistent i Svendborg 1898, Toldkontrolør i Vejle 1914, Toldinspektør i Randers siden 1. Februar 1921.

K. M. WEBER, Toldkasserer, er født den 2. December 1874 i Marstal som Søn af Skibsreder M. R. Weber og Hustru Ellen Marie, født Boye. Gift 1932 med Kontorchef i Socialministeriet Anna K. Valborg Nielsen. Kontorist i Rudkøbing 1892, Fuldmægtig samme Sted 1896, Fuldmægtig i Næstved 1899, Toldassistent i Vamdrup 1906, i København 1908, kongelig Fuldmægtig ved Toldregnskabsførerkontoret i Svendborg 1918, Toldkontrolør samme Sted 1919, Toldforvalter i Bogense 1921, Toldkasserer i Randers siden 1. September 1929.

M. M. SONNICHSEN, Toldkontrolør, er født den 27. Juli 1878 i Nordby paa Fanø som Søn af Skibsfører S. H. Sonnichsen og Hustru Karen, født Mathiasen. Gift 1906 med Petra Pedersen. Kontorist i Vordingborg 1897, Toldassistent samme Sted 1909, Toldassistent i Rudkøbing 1911, i Odense 1915, Toldkontrolør i Slagelse 1923, i Svendborg 1928, Toldkontrolør i Randers siden 1. November 1931.

K. LEMVIGH HAMMER, Toldkontrolør, er født den 13. Juli 1879 som Søn af Kaptajn F. H. Hammer og Hustru Anna Sophie, født Lemvig. Gift 1911 med Karen Elfride Petersen. Kontorist ved Frihavnens Toldoppebørselskontor i 1899, Toldassistent i Hjørring 1911, i Nykøbing F. 1915, ved Gedser—Warnemünde Ruten 1916, i Esbjerg 1923, Toldkontrolør i Randers siden 26. April 1926.

A. E. HANSEN,
Overassistent.

E. A. HANSEN, Overassistent, er født den 7. November 1890 som Søn af Forvalter H. P. Hansen og Hustru Christiane, født Floor. Gift 1919 med Dora Pedersen. Medhjælper i Odense 1908, Toldassistent i Nyborg 1915, i Nykøbing F. 1916, i Vamdrup 1919, i Graasten 1921, i Svendborg 1923, Overassistent i Randers siden den 23. Juni 1931.

J. HAU,
Overassistent.

J. HAU, Overassistent, er født den 3. Januar 1895 som Søn af Strandkontrolør L. C. Hau Andersen og Hustru Inger Marie, født Dragsbeck. Gift 1921 med Mette Johanne Jørgensen. Medhjælper i Lemvig 1912, i Thisted 1917, Toldassistent i Skagen 1919, i Krusaa 1924, i Aarhus 1929, Overassistent i Randers siden den 17. November 1932.

RANDERS POSTVÆSEN. Det danske Postvæsens Historie gaar helt tilbage til Aar 1624, da Christian IV udstedte en „Forordning om Postbude“ af 24. December 1624. Det første Postkontor i Randers nævnes omkring 1674. Det hedder saaledes i kgl. Konfirmation af 31. Marts 1674 paa Bestalling for Postmester Chr. Pipper, at han maa beholde Embedet som tilforn.

I de første to Hundrede Aar krævede Postvæsenet ikke større Plads, hvorfor de forskellige Postmestre kunde nøjes med et enkelt Værelse, i deres private Lejlighed, til Kontor, og derfor er det umuligt at forfølge de forskellige Postkontorers Beliggenhed.

En Bekendtgørelse i „Randers Amtsavis“ for 31. Oktober 1815 viser imidlertid, at Postkontoret den 5. November flyttes fra Nygade til Vestergade i den af Hr. Dibbelt forhen beboede Gaard, som Postmester N. la. Cour havde købt. Det ældste Postkontor, det har været muligt at faa Oplysning om, er den gamle Postgaard, Raadhustorvet 6, hvor Postvæsenet i en længere Aarrække havde Lokaler; senere flyttede Kontoret til Vestergade 40, men denne Flytning vakte en voldsom Utilfredshed blandt Publikum, der nu i en Del Aar havde været vant til, at Posthuset laa midt i Byen. Om det var denne Utilfredshed blandt Publikum, eller der var andre Aarsager, der voldte det, vides ikke, men Postkontoret flyttede faa Aar efter til Raadhustorvet 2, og herfra i 1900 til Houmeden 12.

Efterhaanden som Befolkningen i stadig højere Grad begyndte at benytte Postvæsenet til Forsendelser af Breve og Tryksager, blev Pladsmangelen mere og mere følelig, og til sidst maatte man indlede Forhandlinger for at faa opført et tidssvarende Posthus. Den 1. Marts 1925 flyttede Postvæsenet til sin nye Ejendom i Klostergade, hvor tillige Telegrafvæsenet har til Huse. Af Postmestre i Randers kan nævnes: Anders Knudsen til 1717, H. P. Gyrsting 1717—19, L. E. Lervesen 1719—31, Christoffer Høeg 1731—33, Hans Knudsen 1733—61, J. N. Lund 1761—69, J. H. Stabel 1769—1810, N. la. Cour 1810—27, C. A. Müller 1827—43, derefter nogle Aars Konstitution, L. F. Thomsen 1850—60, C. P. Schack Wiborg 1861—74, E. Castberg 1874—76, C. C. Olsen 1876—84, P. L. Wørmer 1884—98, J. T. Hansen 1898—1913, L. K. Wohldt v. Holstein 1913—23, siden 1. Juli 1923 den nuværende Postmester Adalbert Marius Østergaard.

A. M. ØSTERGAARD,
Postmester.

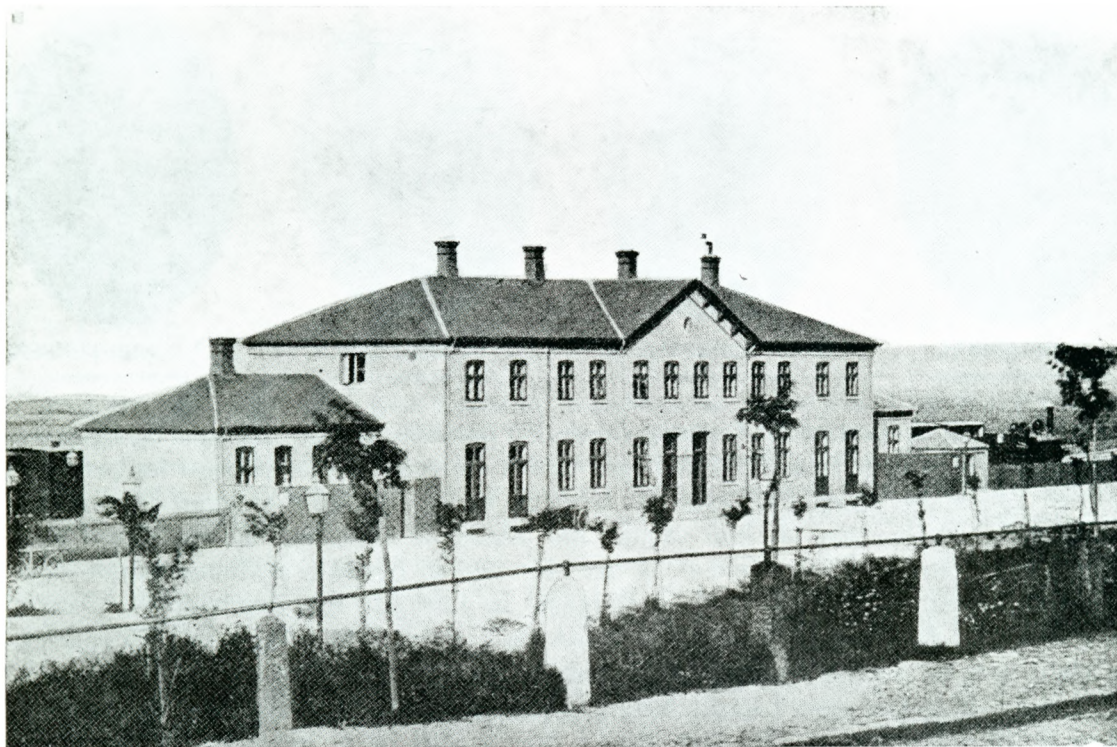
Ved Postvæsenet i Randers er ansat: 1 Postmester, 1 Postkasserer, 3 Kontrolører, 4 Overassistenter, 4 Assisterer, 10 Kontorister og 6 Assisterer i Afløsningstjeneste. Ved Ekspeditionen er ansat: 3 Postbudformænd, 5 Overpakmestre, 6 Overpostbude, 10 Postpakmestre, 28 Postbude og 15 Landpostbude, der udgaar fra Randers.

ADALBERT MARIUS ØSTERGAARD, Postmester, er født 19. September 1871 i Korsør. Ansat ved Postvæsenet 1889, Assistent i Aarhus 1899, ved 3. Postinspektorat, Aarhus, Fuldmægtig samme Sted 1920, siden 1. Juli 1923 Postmester i Randers.

RANDERS BYS JERNBANER. Efter at Korsør—Roskilde Banen var blevet fuldført i 1866, vedtog Rigsdagen Aaret efter en Lov, hvorefter der kunde gives Koncession paa en Bane gennem Fyn, fra Nyborg til et Sted ved Lillebælt. Denne Koncession blev imidlertid hverken sagt af eller givet til nogen, men ved Lov af 1861 fik det engelske Firma Peto, Brassey og Betts, Koncession paa Anlæg og Drift af flere Baner i Jylland og paa Fyn, saaledes Vamdrup—Aalborg, Langaa—Holstebro og Nyborg—Middelfart.

Driften af Banerne skulde dog, efterhaanden som Anlæggene skred frem, overtages af det danske Jernbanedriftsselskab.

Som anført gik den fynske Bane kun til Middelfart, hvorfra Overfarten skulde finde Sted til Snoghøj, der atter skulde sættes i Forbindelse med Banen Vamdrup—Aarhus ved en Sidebane. Ved Lov af 11. Februar 1863 blev det imidlertid vedtaget, at den fynske Hovedbane skulde forlænges til Strib med Overfart herfra til Fredericia. Det var sikkert militære Grunde, der medvirkede dertil. Man ønskede Overfarten beskyttet af Fæstningen, der havde gjort saa god Nytte i den første slesvigske Krig fra 1848—50.

Randers første Banegaard.

Efter Aabningen af Banerne Nyborg—Strib og Fredericia Vamdrup manglede man Jernbaneforbindelse mellem disse og de sjællandske og sønderjydske Baner samt de tidligere anlagte jyske Baner, som var:

1. Aarhus—Randers, der var aabnet den 4. September 1862,
2. Langaa—Viborg, der var aabnet den 21. Juli 1863,
3. Viborg—Skive, der var aabnet den 17. Oktober 1864,
4. Skive—Struer, der var aabnet den 17. November 1865 og
5. Struer—Holstebro, der var aabnet den 3. November 1866.

Forbindelsen mellem disse Baner og det øvrige Jernbanenet foregik med Dampskib Aarhus—Korsør—Nyborg—Kiel, og disse Skibe havde en ret betydelig Trafik. Strækningen Aarhus—Fredericia aabnedes den 4. Oktober 1868.

Retningslinien for Banen fra Grænsen til Aarhus havde i mange Aar været et Strids-spørgsmaal mellem Rigsdagen og Regeringen, og mange var Forslagene, før Linien blev fastslaaet. Stænderforsamlingen indstillede allerede i 1846 til Regeringen at bevilge en Bane fra et Punkt paa den sydslesvigske Bane, og som skulde gaa over Silkeborg og Viborg til Aalborg. Den første slesvigske Krig bevirkede imidlertid, at der intet skete. I 1850 fremkom der en samlet Plan over Baner i Kongeriget. Denne Plan var Forløber for det tidligere nævnte Forslag fra det engelske Firma Peto, Brassey og Betts, om Anlæg af Baner i Slesvig og Jylland. Det første Længdebaneprojekt var en Bane fra Ballum paa Slesvigs Vestkyst over Horsens—Aarhus Viborg—Aalborg til Frederikshavn, men Regeringen ønskede en mere udpræget Midtbane over Ribe—Randbøl—Viborg—Aalborg til Frederikshavn med Sidebaner til Vejle og Horsens. Denne Plan blev dog senere frafaldet, idet man gik over til en ren Østkystbane gennem saa mange af de derværende Byer som muligt.

V. C. LUBICH,
Stationsforstander.

A. C. HANSEN-LETH,
Godsekspeditor.

J. C. CHRISTIANSEN,
Overbanemester.

C. L. CHRISTENSEN,
Overbanemester.

Ved Lov af 4. Marts 1857 vedtoges Loven om Banerne Aarhus—Randers og Langaa—Struer. Ved Lov af 26. Maj 1866 vedtoges Linien Horsens—Skanderborg—Aarhus.

Ved Lov af 14. Marts 1867 blev det bestemt, at Staten skulde overtage Driften af de jydsk-fynske Baner. Den 13. Juni samme Aar afsluttede Ministeriet Kontrakt med Peto, Brassey og Betts, om Overtagelsen, og det blev derved bestemt, at Staten skulde overtage Driftsselskabets Ejendele mod en Købesum af 1,320,214 Rdl. svarende til en Aktiekurs 90,5 pCt. Banernes Drift skulde dernæst fra 1. April 1867 foregaa ved det engelske Selskab, men for Statens Regning, indtil endelig Aflevering fandt Sted 31. August 1867.

Randers Hovedbanegaard ligger mod Sydvest og er fælles for den østjydske Længdebane og for Grenaa-banen. Den blev taget i Brug i 1862 og er gentagne Gange udvidet, sidst i 1916. Strømmen Station aabnedes 1876.

N. KØHLERT, Stationsforstander, er født den 11. Januar 1870 og har været Stationsforstander i Randers siden 1. Juli 1925.

VALDEMAR CARL LUBICH, Stationsforstander, er født den 27. Februar 1868 som Søn af Musiker Lubich og Hustru Karen, født Jørgensen. Ansat som Elev ved D. S. B. i Tarm 1885, Assistent i Hovedgaard, Aarhus H. og Trafikafdelingen i Aarhus, Stationsforstander i Viby, Jylland, fra 1903—17, i Jebjerg fra 1917—20, i Hornslet fra 1920—25, Stationsforstander ved Strømmen Station siden 1925.

ANDERS CHRISTIAN HANSEN-LETH, Godsekspeditor, er født den 29. September 1871 som Søn af Postbud Rasmus Peter Andersen-Leth og Hustru Kristine Marie, født Christiansen. Gift 1897 med Anna Marie Jensen. ansat ved D. S. B. 1886, Trafikassistent 1896, Trafikkontrolør 1919, Godsekspeditor 1925.

JENS CHRISTIAN CHRISTIANSEN, Overbanemester, er født den 19. September 1884 i Hvam som Søn af Tømrer V. Christiansen og Hustru Dorthea, født Jensen. Gift 1915 med Fanny Lautrup. Uddannet Tømrer, Konstruktørexamen i Randers 1907, Ingeniørassistent i Argentina ved Jerbaneselskabet Central-Argentina fra 1908—11, Ingeniørassistent ved Landopmaaling i Argentina fra 1911—13, ansat ved D. S. B. i 1914, Tegner 1917, Overbanemester i Skive 1921, derfra forflyttet til Randers.

CHRISTIAN LARSEN CHRISTENSEN, Overbanemester, er født den 24. Juni 1884 som Søn af Husmand Chr. Christensen i Tullebølle og Hustru Marie. Gift 1910 med Anna Heine. Uddannet som Murer, Konstruktørexamen i Odense 1912, Arkitekt i Odense fra 1912—15, ansat som Tegner ved D. S. B. i 1915, Overbanemester i Randers siden 1928.

VILHELM JOSEPH VATER, Trafikkontrolør, er født den 1. November 1879 som Søn af Købmand J. Vater i Viborg og Hustru Mine, født Gjørup. Gift 1903 med Noline Hansen. Ansat ved D. S. B. i 1897, Assistent 1. Maj 1898, har forrettet Tjeneste i Guldager, Struer og Thisted og i Randers siden 1906, Trafikkontrolør af 2. Grad 1925, Trafikkontrolør af 1. Grad siden 1931.

VILHELM ANDERSKOUV SPØHR, Trafikkontrolør, er født den 16. Maj 1879 som Søn af Købmand V. Spøhr i Odense og Hustru Louise, født Anderskouv. Gift med Karen Nielsen. Ansat ved D. S. B. i Ringsted 1897, Assistent i Nykøbing F. 1899, i Hillerød fra 1901—04, i Olstrup fra 1904—06, i Næstved fra 1906—31, Trafikkontrolør siden 1923, i Randers siden 1. August 1931.

V. J. VATER,
Kontrolør.

V. A. SPØHR,
Kontrolør.

J. M. N. SECHER,
Kontrolør.

H. C. S. STILLING,
Kontrolør.

JØRGEN MØRCH NAPOLEON SECHER, Trafikkontrolør, er født den 16. Januar 1883 paa Solvang i Egtved Sogn som Søn af Proprietær T. Secher og Hustru Dorthea, født Torup. Gift 1910 med Margrethe Madsen. Præliminæreksamen fra Ribe Katedralskole 1899, ansat ved D. S. B. som Elev i Glamsbjerg 1900, Assistent 1908 i Lunderskov, senere i Herning, Vamdrup, Marslev, Ejby og i Randers siden 1919, Kontrolør siden 1926. Sekondløjtnant 1908, Løjtnant i Reserven 1913, Ritmester i Reserven 1918.

HANS CARL SØRENSEN STILLING, Trafikkontrolør, er født den 22. Juli 1883 i Ladegaard, Skanderup Sogn, som Søn af Ledvogter S. S. Stilling og Hustru Ane Marie. Gift 1906 med Mariane Kirstine Rasmussen. Ansat ved D. S. B. i Faarup 1900, Assistent i Lerbjerg 1908, forflyttet til Randers 1922, Trafikkontrolør 1926.

A. NIELSEN, Trafikkontrolør, er født den 24. September 1879 i Nr. Uttrup. Gift 1913 med Kathrine Schiønning. Ansat ved D. S. B. 1899, Assistent 1902, tjenestgørende i Hobro fra 1911—26, Kontrolør i Randers siden 1926.

SØREN MICHAEL SIGFRED ANHOLM NIELSEN, Overassistent, er født 23. December 1884 i Aarhus som Søn af Bogholder S. Nielsen og Hustru Selma. Gift 1912 med Dagmar E. Rønnest. Ansat som Elev ved D. S. B. i Hobro 1901, Assistent 1910, tjenestgørende i Frederikshavn, Aalborg, Hobro, Vraa og Randers, Overassistent siden 1931.

S. M. S. A. NIELSEN,
Overassistent.

CHRISTIAN ASKER EMIL AARKROG, Lokomotivmester, er født den 24. September 1876 i Nyborg som Søn af Væver C. A. E. Aarkrog og Hustru Petra, født Hansen. Gift med Jenny Jensen. Uddannet i Maskinfaget 1895, ansat ved D. S. B. i Nyborg 1899, Lokomotivfyrbøder i København 1902, Lokomotivfører 1916, Lokomotivmester af 2. Grad 1924, af 1. Grad 1929.

C. A. E. AARKROG,
Lokomotivmester.

RRANDERS—HADSUND JERNBANE blev aabnet for Drift i Efteraaret 1883. Banen blev bygget med U-formede Skinner paa Længdesveller i Modsætning til andre Baner, der benytter Tværsveller. Til Personbefordring blev der anskaffet Dampvogne, altsaa noget i Retning af de nuværende Motorvogne, hvor Drivkraften findes i selve Vognen. Disse Dampvogne viste sig dog ikke formaalstjenlige, hvorfor de senere blev afskaffet. I de første Aar blev Banen drevet af et tysk Selskab, der ejede Banens Præferenceaktier, men da Banen ikke gav Overskud, blev dens Drift og Vedligeholdelse forsømt, saaledes at den f. Eks. under Sneforhold kunde ligge stille flere Uger ad Gangen.

I 1898 købte Etatsraad Ankerstjerne imidlertid det tyske Selskab ud, og siden har Banen været paa danske Hænder; for Tiden ejes den udelukkende af Stat og Kommune.

Efter at Banen var gaaet over til dansk Eje, blev den gradvis forbedret og moderni-

seret. Den var saaledes en af de første Privatbaner, der indførte elektrisk Togbelysning. Samtidig gik den ogsaa frem i økonomisk Henseende, saaledes at den fra Begyndelsen af Aarhundredet gav Overskud. Under Verdenskrigen og den efterfølgende Periode lykkedes det at gennemføre Banens Drift uhindret, og den var saa vidt vides, den eneste Bane her i Landet, der formaaede at gennemføre Driften uden Indskrænkninger.

I Aarene 1924—25 blev Banen ombygget bl. a. med sværere Skinner, endvidere blev det rullende Materiel fornyet, og der blev saaledes anskaffet Motor-Boggi vogne til Persontrafikken. For Tiden køres der med 8 Tog i hver Retning, hvoraf 5 hurtiggaaende Motortog.

Banens Bestyrelse bestod før Ombygningen af 5 Medlemmer, hvilket Antal efter Ombygningen blev forøget til 8. Bestyrelsens Formand er for Tiden Kammerherre, Amtmand Andersen. Banens Driftsbestyrer var fra dens Aabning i 1883 til Udgangen af 1900 cand. polyt. Buchwald. Efter dennes Død overtoges Stillingen af cand. polyt. H. Hannemann, der endnu er Bestyrer.

H. HANNEMANN,
Driftsbestyrer.

H. HANNEMANN, Driftsbestyrer, er født den 24. Februar 1865 i Middelfart. Efter at have taget polyteknisk Eksamen i 1889 med 1. Karakter foretog han en Rejse i Sverig for at undersøge Mulighederne for Udnyttelse af Vandkraft der i Landet. Derefter en kort Tid beskæftiget ved Københavns Brolægningsvæsen, derefter til Argentina i 1890 og blev ansat som Ingeniørassistent ved Rosario Jernbanen. Efter et kort Ophold i Danmark til Siam 1892 for at overtage Tilsynet med Bygningen af Paknambanen, og efter Fuldførelsen overtog han Ledelsen af samme Bane, rejste i 1894 tilbage til Danmark og blev ansat som Ingeniørassistent ved Statsanlæggene indtil han i 1897 indtraadte som teknisk Fuldmægtig i teknisk Kontor for Generaldirektoratet for Statsbanerne. Siden Februar 1901 Driftsleder ved Randers—Hadsund Jernbanen.

RANDERS TELEFONCENTRAL. Randers var ogsaa en af de Byer, hvis Handelstand hurtig indsaa Telefonens Betydning og søgte at drage sig den til Nytte ved at faa et Selskab til dens Oprettelse og Anvendelse her, „Randers Telefonselskab“, som den 20. April 1884 aabnede sin Station for offentlig Samtale. Der var den Gang 59 Abonnenter, hvis Antal dog snart voksede med jævn Stigning indtil 1896, da Selskabet med et Abonnentantal af ca. 250 gik op i det da ved Sammenslutning af Selskaberne i de nordjydske Byer dannede „Jydsk Telefon-Aktieselskab“, hvis vældige Fremgang ogsaa er kommen Randers By tilgode, saa at Abonnentantallet har været i rask Stigning. Det var saaledes ved Slutningen af 1896 allerede 324 Abonnenter, 1900 523, 1910 1804 og 1. Oktober 1915 2565. Ved Centralen er ansat en Telefonmester og 1 Forstanderinde.

H. C. L. R. CHRISTENSEN, Telefonmester, er født den 30. November 1892 i København som Son af Brygger R. Christensen og Hustru Ane Louise, født Larsen. Gift 1915 med Amalie Sofie Petersen. Antaget som Lærling ved Københavns Telefon A/S den 10. Maj 1907, Uddannet ved dette Selskabs forskellige Afdelinger samt paa Telefonfabriken „Automatic“, Elev paa Købmandsskolen i København 1908—11, gennemgik tillige flere elektrotekniske Kursus, ansattes som Assistent ved K. A. F. S. den 1. Januar 1914, og som teknisk Assistent den 1. Januar 1918, overgik den 1. September 1919 til Jydsk Telefon A/S og fik samtidig Ansættelse som Telefonmester i Herning og fungerede her som saadan indtil Forflyttelsen til Randers den 1. April 1929.

H. C. L. R. CHRISTENSEN,
Telefonmester.

KAREN KIRSTINE FREDERIKSEN, Forstanderinde, er født den 21. April 1876 som Datter af Landpostbud P. Frederiksen og Hustru Ane, født Nielsen. Ansat ved Jydsk Telefon-Aktieselskab i Hjørring 1900, ansat som Forstanderinde ved Randers Telefoncentral siden 1. August 1914.

Den gamle Ryttekaserne, der brændte 1888.

RANDERS GARNISON. Tredive Aars Krigen endte med den vestphalske Fred, hvorved iøvrigt ingen af de Stridsspørgsmaal, som gav Anledning til Krigen, fandt sin Løsning. Grunden hertil var, at ingen af de krigsførende Magter vandt nogen afgørende Sejr, og Freden sluttedes i Hovedsagen fordi begge Parter var fuldstændig udmattede. Følgen heraf var, at Fyrsterne, som i den følgende Periode næsten alle blev enevældige Herskere i deres Riger, kun pønsede paa, ved første gunstige Lejlighed at søge deres Krav gennemført ved Vaabenmagt. Hidtil havde man som en Regel naar en Krig stod for Døren lejet saa mange Soldater, som man ansaa for nødvendige for at sætte sin Vilie igennem, og som man kunde faa for de Midler man havde eller kunde afse i dette Øjemed. Det var imidlertid ofte vanskeligt i Løbet af kort Tid at skaffe sig det nødvendige Antal brugbare Soldater, og blev Landet udsat for et pludseligt Overfald, stod det nærmest værgeløst. Dertil kom, at disse lejede Soldater ved Krigens Ophør som erhvervsløse som Regel forblev i Landet og let blev en Svøbe for Befolkningen. Da man nu i en nærmerede Fremtid ventede, at Krigen skulde bryde ud, maatte man søge at udnytte Tiden og mere fast engagere endog ret betydelig Stridskræfter, hvorved man i Slutningen af det 17. Aarhundrede næsten overalt kom ind paa at oprette de saakaldte „staaende Hære“, som tidligere indadtil kunde støtte Fyrsternes Magt, hvilket ogsaa var nødvendigt. Efter Krigen med Svenskekongen Karl X Gustav 1657—58 gik man herhjemme over til at oprette en Del saakaldte nationale Regimenter, dels ved Optagelse af de tidligere lejede Soldater i Regimenterne, dels ved Udskrivning blandt Bønderne. Man begyndte saa smaat herpaa i Frederik den III's Regeringstid, men det tog først rigtig Fart, da hans Søn Christian den V var kommen paa Tronen i 1670, selvfølgelig med Henblik paa en kommende Revancekrig med Datidens Arvefjende, Sverrig. I Christian den Vs første Regeringsaar, 1670, oprettedes saaledes bl. a. 5 nationale Rytterregimenter nemlig:

Sjællandske nationale Rytterregiment, Fynske nationale Rytterregiment, 1. Jydske nationale Rytterregiment, 2. Jydske nationale Rytterregiment og Slesvigske nationale Rytterregiment. Da den „skaanske Feide“ stod for Døren i 1675 deltes de i 1670 oprettede nationale Rytterregimenter — undtagen Slesvigske nationale Rytterregiment — hvert i 2 Regimenter saaledes: Sjællandske nationale Rytterregiment deltes i 1. og 2. Sjællandske nationale Rytterregiment, Fynske nationale Rytterregiment deltes i 1. og 2. Fynske nationale Rytterregiment, 1. Jydske nationale Rytterregiment deltes i 1. og 2. Jydske nationale Rytterregiment, 2. Jydske nationale Rytterregiment deltes i 3. og 4. Jydske nationale Rytterregiment. De fleste af disse Regimenter er ophævede i det 18. Aahundrede.

Sverrig havde ved Freden i Brømsebro 1645 erhvervet de gennem flere Aarhundreder til Danmark knyttede Provinser Skaane, Halland og Blekinge. At tilbageerobre disse Provinser var ganske naturligt den ærgerrige Kong Christian den Vs mest brændende Ønske, og i den Anledning begyndte han den „skaanske Feide“ i 1675. I 4 Aar til 1679 gjorde Kongen sig meget store Anstrengelser for at naa sit Maal, men maatte tilsidst opgive dette. Under Krigen var det af Hensyn til Opretholdelsen af Landbrugets Vel nødvendigt at indskrænke Udskrivningen af unge Bønderkarle til de nationale Regimenter, og Kongen maatte ty til at leje ret betydelige Troppstyrker i Udlandet. Kong Christian den V lejede under den skaanske Fejde Troppekontingenter af Fyrstbiskop Bernhard von Galen af Münster. Disse Tropper var baade krigsvante og veldisciplinerede. Korpsets Fører var til Slut Feltmarschal, Løjtnant Gustav Vilhelm Wedel. Dette Regiment var ved Krigens Slutning smeltet ind til kun at bestaa af 4 Kompagnier. Ved Hærplanen af 1670 søgte man at skabe en Hær, der var egnet til offensive Foretagender, og derfor udvidede man Rytteriet stærkt. Ved Hærens Overgang til Fredsfod i 1679 lagde man vedblivende Hovedvægten paa et stærkt Rytteri, idet man bevarede de „nationale Rytterregimenter“ i omtrent samme Styrke som hidtil. Feltmarschal Wedel var Overgeneral og fik betydelig Indflydelse paa den fremtidige Hærordning. Kong Christian den V anmodede Feltmarschal Wedel om at tage Kommandoen over sit gamle Regiment, idet dette da skulde danne Stammen i 5. Jydske nationale Rytterregiment, der oprettedes den 1. November 1679. Regimentets første Chef var Feltmarschal Gustav Vilhelm Wedel, der blev Stamfader til Slægten Wedel-Jarlsberg, medens hans Broder Vilhelm Frederik Wedel blev Stamfader til Slægten Wedell-Wedellsborg. Og paa den Maade opstod det „5. Dragon Regiment“.

Randers By har flere militære Etablisementer. Det gamle Ridehus ved Sandgade blev opført 1857 af Staten, og blev væsentlig opført af Tømmer og Brædder med Teglsten, men i 1892 blev det ombygget af Arkitekt Jensen-Wærum og fik nu grundmurede Sider og Gavle samt Skifertag. Ridehuset Nord for Markedsgade er opført 1887 for 55,000 Kr. af Kommunen, ligeledes under Ledelse af Arkitekt Jensen-Wærum. Møllegades Kaserne er ligeledes opført af Kommunen i 1877 og er senere udvidet. 1. Eskadrons Kaserne ved det nye Ridehus er opført 1914—15 af Kommunen efter Tegning af Arkitekt Mynster. Eksercerpladsen i Ny Østervang er ca. 32 ha. Nørrejyllands Tøjhus er et stort Bygningskompleks Øst for Byen ved Udbyhøjvejen lige overfor Kirkegaarden, og det bestaar af en Bygning i to Etager med en Hovedfløj og to Sidefløje, desuden en Kasernebygning, flere mindre Bygninger, et Vagthus samt i nogen Afstand et Krudthus. Hovedbygningen er opført 1801—02, og nogle af de mindre Bygninger opførtes nogle Aar senere. Opførelsen kostede ca. 34,000 Rd., hvoraf ca. 20,000 Rd. indkom ved patriotiske Bidrag. Fra Bygningskomplekset blev der i 1802 anlagt en Vej gennem „Dronningens Have“ og for Enden af denne blev der gravet en Kanal ud til Fjorden, for at Kanoner og Ammunition kunde tilføres Tøjhuset. Endnu i 1851 benyttedes Kanalen, men den er senere tilgroet og opfyldt. Tøjhuset ejes af Staten.

CHR. E. SUHR-HANSEN,
Oberstløjtnant.

K. CHR. BANG MICHELSEN,
Overlæge.

N. MOURITZEN MOSE,
Overdyrlæge.

CHR. E. SUHR-HANSEN, Oberstløjtnant, Kammerjunker, R. af D., DM., p. p., er født den 25. Juli 1877 paa Glorup, Fyn, som Søn af Forpagter Emil E. Hansen og Hustru Marie, født Suhr. Gift 1905 med Carla Kern, Sekondløjtnant i Fodfolket 1899, Premierløjtnant i Rytteriet 1901, gennemgik Rideskolen 1903—05, Officersskolens Stabsafdeling 1909—11, Chefsadjutant ved Generalstaben 1911—13, Adjudant ved 1. Generalkommando 1913—14, Ritmester 1914, Eskadronchef for Garderhusarregimentet 1914—22, Stabschef ved 1. Division 1922, Chef for Generalstabskvarteret 1923, Oberstløjtnant af Rytteriet 1926, Chef for 5. Dragonregiment 1930, Direktør i den Schou-Beckmannske Stiftelse, Medlem af Garnisonskirkens Menighedsraad 1926—30.

KAJ CHRISTIAN BANG MICHELSEN, Overlæge, er født den 12. Marts 1888 i Hammershøj ved Viborg som Søn af Læge A. B. Michelsen og Hustru Marie, født Holst. Gift 1919 med Estrid Vibe, Datter af Læge Vibe. Student 1906 fra Østersøgades Latin- og Realskole, København, cand. med. 1913, Hospitalstjeneste paa Rigshospitalet og Øresundshospitalet, Reservelæge i Hæren 1914—16, forskellige Vikariater, praktiserende Læge i Randers 1918, Korpslæge samme Aar, Overlæge ved 5. Dragonregiment i Randers.

NIELS MOURITZEN MOSE, Overdyrlæge, er født den 27. Marts 1888 paa Fyn som Søn af Tømmerhandler M. I. Mouritzen og Hustru A. Mose, født Hansen. Gift 1915 med Anna Sophie Roed-Müller, Datter af Overdyrlæge Roed-Müller, Randers. Dyr lægeeksamen 1911, Underdyrlæge ved 5. Dragonregiment 1912, Reservedyrlæge ved 5. Dragonregiment 1914, Korpsdyrlæge 1920, Overdyrlæge 1925, Politidyr læge i Randers, Medlem af Bestyrelsen og Veterinærkonsulent for Kreaturforsikringsforeningen „Kustos“.

RANDERS HAANDVÆRKER- OG INDUSTRIFORENING er stiftet den 15. Oktober 1848.

De fleste af vore Haandværkerforeninger er oprettede i en Tid, hvor Lavsvæsen og Næringsfrihed endnu kæmpede med hinanden om Overmagten. I Aaret 1840 oprettedes Haandværkerforeningerne i Roskilde og København som Landets første Foreninger af den Art. De kom til at omfatte alle Haandværksfag og fandt snart Efterlignere rundt om i hele Danmark.

Ved Stiftelsen af Randers Haandværkerforening valgtes følgende Bestyrelse: Blikkenslager O. Meyer, Formand, Snedkermester N. Juul, Viceformand, Tømrermester C. Christensen, Sekretær, Bagemester M. B. Cortsen, Farvemester J. Halkjer, Skræddermester A. Petersen, Kobbersmedemester J. P. Hostrup, Murermester Lerche og Garvermester L. N. Hansen.

I 1859 oprettede Foreningen sit Bibliotek, der udarbejdedes et Katalog, og Udlaanet begyndte. I samme Aar oprettedes Foreningens Foredragsvirksomhed og Teknisk Skole, der omtales andet Steds. Randers Haandværkerforenings andet Kælebarn, som Foreningen ogsaa har Grund til at være stolt af, er Haandværkerstiftelsen, hvis officielle Titel er: „Friboliger for værdige og trængende Haandværkere og andre eller disses Enker“. Haandværkerforeningen havde ikke eksisteret i ret mange Aar, før den smukke Tanke fra Lavstiden at hjælpe værdige og trængende Kolleger, banede sig Vej til Medlemmerne og fæstnede

Haandværker- og Industriforeningen set fra Haven.

sig saa fast hos dem, at de ikke gav op, før de havde faaet rejst Haandværkerstiftelsen i Markedsgade, der bygges i Aaret 1867 med P. Hansen som Arkitekt, og indviedes 21. April 1868. Den havde da kostet 18,000 Rdl. at opføre, heri medregnet det ydede Gratisarbejde.

Af Udstillinger har Haandværkerforeningen afholdt mange. Den første afholdtes allerede i 1851 og bestod af danske Fabrik- og Haandværksarbejder. Et Par af de mest vellykkede var Udstillingerne i 1896 og 1910. I 1883 arbejdede Foreningens Bestyrelse for at faa oprettet en „Haandværkernes Rejse- og Sygeforening“, der ikke blot skulde være en Understøttelsesforening for rejsende Haandværkssvende, men tillige et Herberg, „hvor den ordentlige Haandværkssvend kan faa et godt og anstændigt Ophold uden at komme sammen med Vagabonder“. Foreningens første Hjem rejstes i Laurentiigade, men i 1921 købte Foreningen den nuværende Ejendom paa Nordregrave for 28,000 Kr. Siden da har Randers By sikkert det bedst indrettede og i alle Henseender smukkeste Svendehjem i Danmark.

I Aaret 1876 ophørte Randers Haandværkerforening med at sidde til Leje, hvilket den ellers havde gjort lige fra dens Stiftelse, siden 1861 i den gamle Latinskole. Den 1. April 1875 nedlagdes Grundstenen til Foreningens egen Bygning, og den 8. September 1876 indviedes den. Bygningen fremtræder som en 2-Etages prunkløs og enkel, men overordentlig smagfuld og stilfuld Bygning, der gør et roligt og værdigt Indtryk. Bygningen indeholder „den store Sal“, Lavsværelserne, Biblioteksværelserne, Læsestuen med Haandbiblioteket, Bestyrelsesværelset, Spilleværelset, Billardværelset og desuden Selskabsværelser og Restaurationslokaler m. m. Bygningen med Grund og Udstyr kostede ialt ca. 100,000 Kr. Bygningen er flere Gange blevet udvidet.

Fra Randers Haandværkerforening udgik Tanken om Oprettelse af et Industrilotteri for Jylland, først for de 4 Byer: Aalborg, Aarhus, Horsens og Randers. I 1872 opnaaedes Ministeriets Tilladelse, gældende for 5 Aar, til Oprettelse af et Industrilotteri for Nørrejylland. I 1873 udvidedes Sagen til at omfatte hele Jylland, og den 15. April oprettedes „Jyllands Varelotteri“. Dette Lotteri kom gennem Aarene til at spille en stor Rolle for det danske Haandværk og den danske Industri, saaledes ved at fremme Salg af Genstande, der kunde vise, hvad dansk Haandværk og Industri formaaede.

Foreningen ejer følgende Legater: „Bjørns Mindelegat“ paa 11,000 Kr., Anonymt Legat fra 3. November 1898 paa 1,000 Kr., Kongelig Agent Philipson og Hustrus Diamantbryllupslegat fra 1905 paa 5,000 Kr., Bandagist Mærsk Andersen og Hustrus Sølvbryllupslegat fra 1914 paa 10,000 Kr., Snedkermester Christian Thomsen og Hustrus, født Miethes, Legat fra 1918 paa 10,000 Kr., Hermann Stilling og Hustrus Guldbryllupslegat fra 1920 paa 30,000 Kr. og Frøkerne S. K. og L. P. Langelands Udstyrslegat fra 1921 paa 10,000 Kr. — Ved Foreningens 60-Aars Jubilæum den 15. Oktober 1908 forandrede den Navn til Randers Haandværker- og Industriforening.

Foreningen, der begyndte med ca. 100 Medlemmer, har nu ca. 900.

Den har haft følgende Formænd: Blikkenslagermester O. Meyer fra 1848—50, Snedkermester N. Juul fra 1850—51, Sejlmager P. Kempel fra 1851—62, Snedkermester N. Juul 1852, Urmager P. Winding fra 1852—53, Snedkermester Thomsen fra 1853—55, Urmager P. Winding 1855, Snedkermester Thomsen fra 1855—58, Vævermester Th. J. Hall 1858, Skræddermester N. J. Kastrup fra 1858—59, Stolemager N. P. Dich fra 1859—60, Frisør Johnsen 1860, Vævermester Th. J. Hall fra 1860—61, Frisør Johnsen fra 1861—63, Sejlmager P. Kempel fra 1863—64, Garvermester Johan Chr. Bjørn fra 1864—66, Arkitekt P. Hansen fra 1866—70, Garvermester Johan Chr. Bjørn fra 1870—85, Skomagermester Joh. Rasmussen fra 1885—88, Bagermester Hermann Stilling fra 1888—1921 og siden da Arkitekt, Branddirektør J. A. Posselt.

Foreningens nuværende Bestyrelse bestaar af: Arkitekt, Branddirektør J. A. Posselt, Formand, Tømrermester J. Wellø, Næstformand, Direktør Gottlieb Erichsen, Maskinfabrikant O. Munksgaard-Nielsen, Bogtrykker Clausen Buch, Murermester N. N. Fiil, Sølvvarefabrikant P. C. Pedersen, Murermester P. Rose Jensen og Guldsmed Louis Hansen.

J. A. POSSELT,
Arkitekt.

J. WELLØV,
Tømrermester.

O. MUNKSGAARD-NIELSEN,
Maskinfabrikant.

G. ERICHSEN,
Direktor.

JULIUS AUSTEEN POSSELT, Arkitekt, Branddirektør, er født den 25. December 1877 i Holeby som Søn af Stationsforvalter Th. Fr. Posselt og Hustru, født Grunth. Gift 1905 med Kathrine Petersen. Uddannet som Murer i Nakskov, Afgangseksamen fra Teknisk Selskabs Skole i København 1897, Assistent hos Arkitekt Wærum, Randers, 1900, selvstændig Forretning 1903, Formand for Randers Haandværker- og Industriforening siden 1921, Medlem af Randers Byraad fra 1913—29, Næstformand fra 1920—25, Formand for Bestyrelsen for Randers tekniske Skole 1920, Næstformand for Randers Grundejerforening 1917, nu Formand, Formand for Bestyrelsen for Haandværkerstiftelsen i Randers, Medlem af Bankraadet for Banken for Randers og Omegn 1914, Formand i Ejendomsskyldraadet i Randers Skyldkreds 1911. Vurderingsmand i Jydsk Hypotekforening 1911, Branddirektør i Købstædernes almindelige Brandforsikring 1932.

JENS WELLØV, Tømrermester, er født den 29. Juni 1880 i Randers som Søn af Klubvært N. M. Wellø og Hustru Karen, født Glavind. Gift 1907 med Marie Sophie Petersen. Uddannet Tømrer, gennemgaaet Teknisk Skole, Tømrermester i Randers 1905, Næstformand i Randers Haandværker- og Industriforening, Formand i Randers Tømrermesterforening, Vurderingsmand i Randers Skyldraad og i Industriel Kreditforening, Medlem af Diskontobankens Repræsentantskab, Bestyrelsesmedlem i Centralforeningen for Tømrermestre i Danmark.

OLE MUNKSGAARD-NIELSEN, Maskinfabrikant, er født den 13. Marts 1877 i Bjørnsholm Sogn som Søn af Kroejer M Nielsen og Hustru. Gift 1906 med Vita Pedersen. Udlært som Maskinarbejder i Hjørring, Maskinisteksamen 1. Del 1897, 2. Del 1898, sejlet som Maskinassistent i 9½ Aar, Værkfører i København og Odense 1906–10, Maskinfabrikant i Randers 1910, Bestyrelsesmedlem i Randers Haandværker- og Industriforening siden 1920, Medlem af Bestyrelsen for Haandværkerstiftelsen, kommunal Maskinsynsmand.

GOTTLIEB ERICHSEN, Direktør, er født den 26. December 1863 i Randers som Søn af Klejnsmed J. C. Erichsen og Hustru Marie, født Grann. Gift 1890 med Jensine Arent. Uddannet Isenkræmmer, Isenkramforretning fra 1889—1909, Ejer af Kinografen fra 1907 og af Kosmo-Palæet siden 1910. Bestyrelsesmedlem i Randers Haandværker- og Industriforening siden 1914, Medlem af Bestyrelsen for Forsikringselskabet „Provincia“, for Haandværkerstiftelsen og af Repræsentantskabet for Jydsk Telefonabonnentforening.

N. N. FIIL,
Muremester.

P. ROSE-JENSEN,
Muremester.

L. HANSEN,
Guldsmed.

S. RASMUSSEN,
Hotelejer.

NIELS NIELSEN FIIL, Muremester, er født den 15. Marts 1875 i Spentrup som Søn af Boelsmand N. Chr. Fiil og Hustru Anna Marie, født Jensdatter. Gift 1906 med Jensine Nonboe. Uddannet som Murer, Konstruktørexamen fra Randers tekniske Skole 1901, 2-aarigt Ophold i Tyskland, Muremester i Randers siden 1905, Bestyrelsesmedlem i Randers Haandværker- og Industriforening, Bestyrelsesmedlem for Teknisk Skole, Formand for Centralforeningen af Muremestre i Danmark, Medlem af Dansk Arbejdsgiverforenings Hovedbestyrelse og Forretningsudvalg, Vice-Brandinspektør i Randers, Lærer ved Teknisk Skole i Randers gennem 27 Aar.

PETER CHRISTIAN PEDERSEN, Sølvvarefabrikant, er født den 25. Januar 1872 i Aalborg som Søn af Arbejdsmand L. Chr. Pedersen og Hustru Birgithe Marie, født Christensen. Gift 1896 med Anna Kirstine Sønderstrup. Udlært som Guldsmed i Aalborg, Sølvvarefabrikant i Randers siden 1925, Bestyrelsesmedlem i Randers Haandværker- og Industriforening siden 1928, Bestyrelsesmedlem i Forsvarsbrødrene for Randers og Omegn.

P. ROSE-JENSEN, Muremester, er født den 5. Marts 1884 i Randers som Søn af Muremester C. Jensen og Hustru Mariane, født Rose. Gift 1911 med Jenny Jensen. Uddannet som Murer, Konstruktørexamen fra Teknisk Skole i Randers 1904, 2-aarigt Ophold i Udlandet, Bygningskonduktor i København i 5 Aar, Muremester i Randers siden 1911. Bestyrelsesmedlem i Randers Haandværker- og Industriforening siden 1930 og i Grundejerforeningen, Formand for Randers Muremesterforening, Inspektør for Jysk Hypotekforening for Købstæderne i Randers Amt.

LOUIS HANSEN, Guldsmed, er født den 27. April 1883 i Randers som Søn af Guldsmed P. Hansen og Hustru Karen, født Mikkelsen. Gift 1931 med Martine Severinsen. Uddannet som Guldsmed, Guldsmedeforretning i Randers siden 1927, Bestyrelsesmedlem i Randers Haandværker- og Industriforening og i Forsvarsbrødrene for Randers og Omegn.

SIGURD RASMUSSEN, Hotelejer, er født den 31. Juli 1901 i Aarhus som Søn af Hotelforpagter J. Rasmussen og Hustru Maren, født Sørensen. Gift 1922 med Kirstine Nissen. Ejer af Hotel Westend siden 1930, Restauratør i Randers Haandværker- og Industriforening.

RRANDERS HANDELSSTANDSFORENING. I 1840 dannedes den nuværende Handelsforening. Den 18. November afholdt samtlige Handlende Møde og valgte 7 Købmænd til det Herv at foreslaa Vedtægter for en Handelskomite, og den 27. i samme

Maaned fremlagdes disse samt vedtoges og underskrevet af samtlige Medlemmer, og dermed var Handelsforeningen stiftet. I Skrivelse af 10. Marts 1841 underrettedes Komiteen af Magistraten om, at den i Følge Skrivelse af 2. Marts fra det Kongelige danske Kancelli var bleven anerkendt.

Fra først af havde Handelsforeningen gratis Lokale til sine Møder hos Vinhandler Mørch paa Raadhustorvet, i hvis Vinstue Møderne holdtes, men i 1847 blev det vedtaget, at betale ham en aarlig Leje af 60 Rdl. for Husly med Lys og Varme og en fastsat Mødetid 2 Gange ugentlig, Tirsdag og Fredag Formiddag. I 1855 blev der hos C. Uglev lejet en Lejlighed i hans Ejendom ved Havnen til Afholdelse af Foreningens Møder for en Leje af 150 Rdl. aarlig i 5 Aar. Derefter holdt Foreningen sine Møder hos Vinhandler Søren Schmidt, der boede i en Gaard, som laa, hvor nu Telegrafstationen ligger, og det synes, som han ikke fik nogen Leje, kun Lys og Varme blev betalt efter Regning, saa han har vel ment at have sin Fordel ved at holde Folk til Huse, og det faldt da ogsaa ret naturligt, at man, naar Forhandlingerne var forbi, drak et lille Glas Portvin, som den Gang regnedes for at være den bedste i Randers By. Senere fik Foreningen Mødelokaler i den gamle Toldbygning. Foreningen har igennem Aarene gjort en hel Del for Randers og er stadig en Støtte for Byen.

Bestyrelsen bestaar af følgende: Grosserer O. Kragh, Formand, Konsul C. Fouerschou, Næstformand, Købmand Carl Hansen, Købmand H. Larsen, Kasserer, Købmand V. Weimar, Købmand O. Lodberg og Direktør Karnøe. Medlemsantallet er for Tiden ca. 230.

RANDERS HAANDVÆRKER-SANGFORENING. Det er ikke nogen helt almindelig Begyndelse Randers Haandværker-Sangforening har, der er en Del af Eventyret over over den. Det var tre ganske almindelige Haandværkssvende, Andersen, Haslund og Jørgensen, nu alle afdøde, der fik Tanken herom. Den 16. Maj 1852 stiftedes Foreningen med 34 Medlemmer, hvorefter Love affattedes og vedtoges. Foreningen fik Lokale uden for Østerport i det gamle Eksercerhus Øst for den nuværende Amtmandsbolig. Men da dette Lokale langt fra opfyldte Medlemmernes Krav, fik man et Par Maaneder efter af Byraadet Lov til at benytte Raadhussalen, hvor Byen ikke blot gav Lokale, men ogsaa Lys og Varme gratis. Saaledes var der foreløbig ikke mange Udgifter for den nye Forening; men Indtægterne kan heller ikke have været store, idet den maaendlige Kontingent kun var 1 Mark lig 33 Øre. Foreningens Formaal skulde være at indøve flerstemmig Sang til Glæde baade for Medlemmerne selv som for Medborgere og andre. Den første Koncert, Foreningen holdt, var i „Concordia“ den 16. Marts 1853. Da Børnehjælpsdagene begyndte i Randers, gav Foreningen hvert Aar sit store Bidrag dertil ved at lade Sangkoret synge paa Skovbakken, altid under stor Tilslutning.

Efter at Foreningen havde siddet til Huse i „Marielund“ i mange Aar, lejede den fra 1. Juli 1908 Lokale i Haandværkerforeningen for en aarlig Leje af 100 Kr. Her holdt man det første Bestyrelsesmøde den 7. Juli og den første Generalforsamling den 26. August, og her har man indtil denne Dag haft hjemme, da det endnu ikke er lykkedes Foreningen at faa sit eget Hjem.

I Foraaret 1912 fejrede Foreningen sin 60-Aars Fødselsdag ved en Festlighed i Haandværkerforeningens Lokaler. I Sommeren 1914, faa Uger før Verdenskrigen brød ud, afholdtes i Randers en stor Sangerfest, hvortil en Mængde Sangforeninger fra andre Byer var indbudt, ligesom Deltagelsen fra udenforstaaende i Randers og Omegn var stor. Det var nemlig for længst blevet klart for alle, der havde om end kun en Smule musikalsk Sans, at der af de jydsk Sangere præsteredes noget virkeligt godt, saa man ikke burde lade Lejligheden gaa hen til at overvære denne Begivenhed. Kvindesagen, der som be-

kendt i det 20. Aarhundrede er blevet et af de store, sociale Spørgsmaal, mærkedes der ogsaa Spor af inden for Foreningen. Og medens det ikke i ret mange Foreninger er lykkedes Mændene i det lange Løb at holde Kvinderne ude, saa er det dog endnu saaledes, at Randers Haandværker-Sangforening kun bestaar af Mænd, idet det dog selvsagt er givet, at Kvinderne kan deltage i alle Festerne og paa saa mange Maader bliver de bærende Kræfter netop ved festlige Lejligheder.

Foreningens Bestyrelse bestaar for Tiden af følgende Medlemmer: Papirhandler Emil Nielsen, Formand, Billedskærer Hans Nielsen, Næstformand, Overpakmester A. M. Kjærsgaard, Skotøjshandler M. Brynnum, Snedker L. Hansen, Tobakspinder Chr. Christiansen, Stenhugger Johan Nielsen samt Bogholder E. Larsen. Kasserer. Dirigent er Faktor R. Malmstrøm.

E. C. J. NIELSEN,
Papirhandler.

E. LARSEN,
Bogholder.

L. R. CHR. MALMSTRØM,
Faktor.

EMIL CARL JULIUS NIELSEN, Papirhandler, er født den 17. Maj 1870 i Aarhus. Formand for Haandværker-Sangforeningen siden 1919.

EMIL LARSEN, Bogholder, er født 26. Marts 1891 i København som Søn af Snedkermester V. Larsen og Hustru Kristine, født Petersen. Gift 1914 med Petra Jensen. Kasserer i Haandværker-Sangforeningen siden 1916.

LARS REINHOLD CHRISTIAN MALMSTRØM, Faktor, er født 31. August 1878 i Skive som Søn af Murer Chr. Malmstrøm og Hustru Margrethe, født Jensen. Gift 1904 med Dortha Vilhelmine Nielsen. Faktor ved Randers Socialdemokrat siden 1922, Dirigent for Haandværker-Sangforeningen siden 1922, Dirigent for Malernes Sangkor, foruden flere andre, Vicedirigent for De centraliserede jydskke Sangforeninger.

FORSVARSRØDRENE FOR RANDERS OG OMEGN er stiftet den 2. December 1882. I Efteraaret nævnte Aar tog Malermester Joh. Poulsen og Bagermester P. G. Jensen Initiativet til Dannelsen af en Forsvarsbrødreforening i Byen, idet de henvendte sig til forskellige Mænd i By og paa Land med Anmodning om at være med til at danne en saadan Forening. Tanken vandt god Tilslutning, og ved et Møde i Haandværkerforeningens Lokaler den 25. November besluttede man at indbyde til et Møde paa Raadhuset den 2. December. Paa dette Møde vedtoges det at danne en Forening under Navn: Forsvarsbrødrene for Randers og Omegn. Paa et nyt Møde den 20. December s. A. vedtoges Selskabets Love, der dog gennem Aarene er undergaaet flere ikke uvæsentlige Ændringer, særlig hvad angaar det filantropiske Arbejde indenfor Selskabet. Paa samme Møde valgtes Bestyrelsen, der kom til at bestaa af: Kordegn Mygind, Formand, Sagfører H. Harder, Næstformand, Slagtermester Emanuel Hansen, Sekretær, Fabrikant E. Hoff, Kasserer, Arkitekt P. Paulsen, Proprietær N. C. Poulsen, Risagergaard, og Forpagter Søren Hansen, Clausholm. Som Suppleanter valgtes Bogbinder A. Breidahl, Malermester Joh. Poulsen og Proprietær H. Rosborg.

De to Mænd, hvem Foreningen i særlig Grad skylder sin Tilblivelse, Malermester Joh. Poulsen og Bagermester P. G. Jensen, vedblev gennem Aarene lige til deres Død at vise en stadig usvækket Interesse for Foreningen og dens Anliggender, og Malermester Poulsen

beklædte med stor Dygtighed Posten som Foreningens Formand uafbrudt fra den 3. April 1892 til sin Død i Juni 1914. Han afløstes af den nuværende Formand, Repræsentant N. S. Christensen.

Ved Foreningens Oprettelse havde man straks Tankerne henvendt paa at oprette en Sygekasse for Brødrene, og allerede i 1883 nedsattes et Udvalg til at udarbejde Love for en saadan. Sygekassen oprettedes i Marts 1884 med Justitsraad C. Boldsen som Formand. Han virkede til 1904 og efterfulgtes af Købmand Carl Hansen. Indenfor Foreningen findes ligeledes en Begravelseskasse, der yder indtil 100 Kr. i Begravelseshjælp til Brødrene og 50 Kr. til Hustruen.

Selskabet har foruden den ideelle Virksomhed ej heller forsømt den praktiske, nemlig efter saavel skrevne som uskrevne Love at hjælpe, naar en Broder var i Nød og Trang, hvilket har været udstrakt til ogsaa at omfatte Enker efter Brødre, idet der af Foreningens Understøttelseskasse hvert Aar ved Juletid uddeles Understøttelser til trængende Brødre og Enker efter Brødre.

Foreningens nuværende Bestyrelse er: Repræsentant N. S. Christensen, R. af D., Formand, Købmand Carl Hansen, Næstformand, Forvalter Otto Nielsen, Sekretær, Ølforhandler N. P. Bay, Skomagemester F. P. Frandsen, Inkassator A. Olsen, Sølvvarefabrikant P. C. Pedersen, Guldsmedemester Louis Hansen og Købmand R. Helbach.

Selskabets mangeaarige Kasserer er pensioneret Oversergent L. Bech-Larsen, der tillige er Selskabets eneste Æresmedlem.

Foreningens nuværende Medlemstal er ca. 370.

NIELS SEVERIN CHRISTENSEN, Repræsentant, R. af D., er født den 28. December 1868 i Kristrup som Søn af Husejer S. Christensen og Hustru Elle Kathrine, f. Severinsen. Gift 1894 med Bertholine Christine Østrup Krogh. Uddannet som Snekker i 1887, aftjent Værnepligten som Korporal ved Livgardien, fra 1. Marts 1889 til 1. Juni 1917 ansat ved Politiet, dels i København og Aarhus, dels i Randers Amt, siden 1. Juni 1917 Repræsentant og Røjseinspektør for Akts. Bryggeriet „Thor“ i Randers. Bestyrelsesmedlem i Forsvarsbrødrene for Randers og Omegn siden 1904, Formand for samme siden 1914.

N. S. CHRISTENSEN,
Repræsentant.

RANDERS GARDERFORENING er stiftet den 1. November 1907 paa Initiativ af Landinspektør Møller. Den første Bestyrelse kom til at bestaa af Stifteren, Fabrikant Buchtrup, Randers, Sognefoged, Gaardejer I. P. Kock, Lime, Repræsentant H. Rosborg, Grelsminde, og Rentier Johs. Lerche, Spentrup.

Man havde tidligere forsøgt at oprette en Garderforening i Randers, men Forsøget mislykkedes. Nu har Foreningen imidlertid bestaaet i 25 Aar og bevist sin Levedygtighed. Den har nu 150 Medlemmer. Dens Bestyrelse er: Landinspektør Chr. Møller, Formand, Proprietær Kock, Aarslev Mølle, Næstformand, Grosserer P. Knoth, Kasserer, Smed J. P. Petersen, Proprietær Stenild Møller, Marienborg, Gdr. N. Friis, Lem, og Gdr. Chr. Hansen, Støvring.

CHR. MØLLER,
Landinspektør.

RANDERS RYTTERIFORENING er stiftet den 11. Juli 1906 paa Initiativ af fhv. Overbetjent Severinsen i Randers, der var Foreningens første Formand. De øvrige Medlemmer af den første Bestyrelse var: Vejassistent Rønne, Stabssergent Skaarup, Arbejdsmand J. C. Jensen, Mejeriejer Ole Sigaard, Gaardejer, Sognefoged Skriver, Søndergaard, og Folketingsmand G. Jensen, Væth.

Foreningens Formaal er at samle Mænd, der har aftjent deres Værnepligt i Rytteriet, samt tjenstgørende Befalingsmænd og ligestillede ved 5. Dragonregiment under Foreningen.

Foreningen har nu ca. 135 Medlemmer, og dens nuværende Bestyrelse bestaar af: Gaardejer Rasmus Christensen, Formand, Lærer Peder Almose, Næstformand, Politibetjent Folmer Schiøtt, Sekretær, Forretningsfører J. Chr. Jensen, Kasserer, Beslagsmed P. Andreasen, Gaardejer Kristian Fisker og Dampskibsdrager J. M. Nørgaard.

RASMUS CHRISTENSEN, Gaardejer, er født den 26. Oktober 1884 i Nr. Borup som Søn af Arbejdsmand J. P. Christensen. Gift 1908 med Anna Marie Axelsen. Uddannet ved Landbruget, Gaardejer siden 1908, Sergent ved 5. Dragonregiment 1910, Formand for Randers Rytterforening.

MARINEFORENINGEN FOR RANDERS OG OMEGN er stiftet den 8. Marts 1919. Dens første Bestyrelse bestod af: Installatør P. Hiul, Formand, Møllebygger Larsen-Skands, Stevedør Wessberg, Overbanemester Jørgensen, Sejlmagermester Mortensen, Bagermester Josephsen og Bagermester Madsen.

Foreningens Formaal er at søge at styrke Nationens Interesse for Søværnet og Søfarten, ved at samle danske Mænd til fælles Arbejde for denne Sag samt at vedligeholde Forbindelsen og Kammeratskabsfølelsen mellem Mænd, der har aftjent Værnepligten ved Marinen, og tjenstgørende og ikke tjenstgørende Befalingsmænd.

Foreningens nuværende Bestyrelse er: Sejlmagermester C. E. Mortensen, Formand, Værktøjsfabrikant Michael Andersen, Bankkasserer Chas. Holm, Maskinfabrikant Niels Welløv, Fabrikant J. N. Bech, Lods N. Christensen og Bogholder Gersel.

CHARLES EMANUEL MORTENSEN, Sejlmagermester, er født den 16. September 1882 i Frederikshavn som Søn af Fiskeeksportør C. Mortensen og Hustru Kirstine, født Strømman. Gift 1907 med Bertha Rønnest. Uddannet Sejlmager 1901, sejlet i oversøisk Fart til 1905, Mestersvend hos Sejlmager Mortensen i Frederikshavn til 1912, Sejl-, Flag og Kompsmager i Randers siden 1912, Formand for Marineforeningen for Randers og Omegn siden 1927 og for Sejlmagermesterforeningen for Provinsen.

C. E. MORTENSEN,
Sejlmagermester.

INTENDANTURFORENINGEN FOR RANDERS AMT hørte oprindeligt til Aarhus Amt og er stiftet 18. Februar 1927, men senere udskiltes den som selvstændig Forening. Dens Medlemstal er ca. 20. Depotforvalter A. Løgstrup er Formand, Bankassistent Fritz, Kasserer, og Købmand Johan Nielsen, Sekretær.

A. LØGSTRUP,
Depotforvalter.

INFANTERIFORENINGEN FOR RANDERS OG OMEGN er stiftet 2. April 1919 paa Initiativ af Tømrermester A. Nielsen, Randers. Der indmeldte sig straks 200 Medlemmer. Foreningens Formaal, ved Siden af det selskabelige Samvær med Kammeraterne, er at yde hvert Medlem et Tilskud paa 100 Kr. ved Dødsfald. Kontingentsat er 7 Kr. aarligt, der fordeles med 3½ Kr. til Hovedkassen og 3½ Kr. til Begravelseskassen. Foreningen har nu ca. 300 Medlemmer, og dens nuværende Bestyrelse er: Tømrermester A. Nielsen, Formand, Cigarhandler Christensen, Næstformand, Postassistent S. S. Nielsen, Sekretær, Gartner V. Andersen, Vorup, Lokomotivfører Momme, fhv. Træhdl. Olsen og Overportør Hansen.

FÆSTNINGSARTILLERIFORENINGEN FOR RANDERS OG OMEGN er stiftet den 20. Marts 1911 paa Initiativ af følgende Mænd: Avlsbruger Krag, Bogholder Schifter Holm, Gaardejer N. Smed Hansen, Wærum, Guldsmed Hansen, Randers, og Træhandler P. Andersen. Ved Starten var Medlemstallet ca. 40, nu er det 58.

Foreningens nuværende Bestyrelse er: Avlsbruger H. Krag, D.M., Formand, Ølhandler Andersen, Mælkehandler Chr. Madsen, Faktor Jørgensen, Gaardejer Chr. Bonde, Kristrup, Gaardejer R. M. Mikkelsen, Raaby, og Slagtermester Flarup, Randers.

FELTARTILLERIFORENINGEN FOR RANDERS OG OMEGN er stiftet den 1. December 1917 paa Initiativ af Gæstgiver Søren Høj, Forpagter Hjorth, Vringegaard, Sogneraadformand J. Chr. Olsen, Nr. Borup, Gaardejer N. Skødt, Tjæreby, og Karetmager Sørensen, Randers.

H. KRAG,
Avlsbruger.

Foreningen oprettede et Hjælpefond til Fordeel for gamle Artillerister og fik hertil skænket 1,000 Kr. af Frk. Dinesen til Katholm. Dette Fond ejer nu 1467 Kr. 35 Øre og foretager Uddeling hver Jul.

Foreningens nuværende Bestyrelse er: Karetmager Sørensen, D.M., Formand, Gaardejer Haldkjær, Aalum, Næstformand, pens. Lokomotivfører Therkildsen, Kasserer, Skomagermester Holmboe, Sekretær, Politibetjent A. Nielsen og Gaardejer M. Andreasen, Lem.

TH. SØRENSEN,
Karetmager.

PIONERFORENINGEN FOR RANDERS OG OMEGN er stiftet den 26. April 1917 med 60 Medlemmer og med følgende Bestyrelse: Godsekspeditor L. A. Hald, Formand, Ingeniørassistent Olsen, Entreprenør J. C. Jensen, Snedkermester A. Oest, Telegrafbestyrer F. Naumann, Maskinarbejder A. Nielsen og Købmand J. P. Knudsen, Marie Magdalene, samt Proprietær Th. Tøttrup, Bjerregrav.

Foreningens Formaal er Udvikling af Kammeratskabsfølelse og Fædrelandsfølelse. Den støtter ældre og syge Medlemmer.

Foreningens nuværende Bestyrelse er: Muremester N. Klit, Formand, Tømrermester P. Christensen, Snedkermester M. Møller, Muremester J. Jensen, Cigarhandler Hartvigsen, Maskinarbejder A. Nielsen og Korrespondent J. K. Kjeldsen.

RANDERS POLITIFORENING er stiftet den 31. December 1903 paa Initiativ af daværende Politibetjent J. A. Severinsen, der blev Foreningens første Formand. Foreningen, der er upolitisk, sorterer som Lokalforening under „Dansk Politiforbund“, og dens Formaal er at fremme Medlemmernes tjenstlige og økonomiske Interesser, styrke Solidaritetsfølelsen i Standen samt vaage over at alt, som kan højne Standens Anseelse, bliver fremmet.

Hele Politistyrken er Medlem af Foreningen og derigennem ogsaa tilknyttet „Dansk Politiforbund“. Foreningen bestaar af 30 aktive Medlemmer, 4 passive Medlemmer og 1 Æresmedlem, nemlig en af Foreningens Medstiftere, pens. Politibetjent Harald Olsen.

I. M. FJELDSTED HOLM,
Politibetjent.

Foreningens nuværende Bestyrelse bestaar af: Politibetjent Ingv. Holm, Formand, Inspektionsbetjent N. Chr. Petersen, Næstformand, Politibetjent Johs. Sørensen, Sekretær, Politibetjent I. C. Jensen Vellev, Kasserer, og Politibetjent Axel Sandvej.

INGVARD MARINUS FJELDSTED HOLM, Politibetjent, er født den 15. April 1888 som Søn af Førstelærer Jac. A. Holm og Hustru Nielsine M., født Fjeldsted. Gift 1918 med Sigrid Marie Rasmussen. Uddannet som Maskinarbejder, Maskinpassereksamen 1907, Elektriker og Overmontør 1916—22, Politibetjent i Randers siden 1922, Formand for Randers Politiforening.

RANDERS AMTS HUSHOLDNINGSSKAB er oprettet den 29. Januar 1810, og om selve Stiftelsen udtaler Forhandlingsprotokollen følgende: „Anno 1810, den 29. Januar, blev en Samling holdt paa Randers Raadstue i Anledning af de i November Maaned udgaaende Indbydelser til et Selskabs Oprettelse til Flids og Vindskibelihood samt Agerdyrknings Opmuntring og Fremskyndelse paa Landet og i Købstæderne i Randers Amt. En hel Del var i den Anledning forsamlede, og det blev ved de fleste Stemmer afgjort at:

1. Selskabet konstituerer sig som et forenet Selskab og vælger sit Navn: „Husholdningsselskabet for Randers Amt“.

2. Selskabet vælger sig en Bestyrelse, bestaaende af: En Præsident: Kammerherre og Amtmand Fønss, Bestyrere: Etatsraad Carøe, Kaptajn Müller til Møllerup og Kammerraad Secher til Skafføgaard.

3. En Lovkommission bestaaende af: Gejstlige: Pastor Budtz i Thorsager og Pastor Krarup i Vivild. Herregaardsejere: Kammerraad Secher og Kaptajn Amnitzbøll til Holbechsgaard. For Købstæderne: Provst Estrup og Kontrolør Roed. Sekretær Kanceliraad Lund. Kasserer Landvæsenskommissær Willadsen“.

Den 8. Maj 1810 afholdtes et Møde, hvor Lovkommissionen fremkom med et Forslag til Love, som blev vedtaget. Lovene var inddelt i Kapitler, hvoraf det første angiver, at Selskabets Formaal er:

„Med forenede Kræfter ved Opmuntringer, Oplysninger, Eksempler og Belønninger samt al anden mulig Understøttelse at bidrage til Fædrelandets egen Frembringelsers Formerelse og Forædling, fremme gavnlig Virksomhed og nyttige Forbedringer i Landhusholdningen, Fiskeri, Fabrikker, Manufakturer, Kunster og Haandværker samt andre huslige Haandteringer overalt i Randers Amt, hvor Lejlighed dertil gives, og Omstændighederne sligt maatte tillade.“

De følgende §§ omhandler de Midler, som især vil være at anvende til Opnaaelsen af Hensigten og behandler først „Landhusholdningen“ og de Midler, der her angives er:

„Anskaffelse af simplere og hensigtsmæssige Redskaber, Anskaffelse af Frø og Planter, Oplysning om, hvor det meste, bedste, vægtigste og reteste Sædekorn er avlet, Opmuntring til Dyrkning af Bælgplanter, Rodfrugter og Foderurter, Opmuntring til Haveanlæg, Bestræbelse for at tilvejebringe bedre Kvæg, Svin og Faar, Opmuntring til Dyrkning af Hør, Hamp og Humle.

Fiskeri søges fremmet ved Oplysning om de bekvemteste Fiskeredskaber m. v. Fabrikker, Manufaktur, Kunst og Haandværk behandles under et og skal søges ophjulpne ved Underretning om Forbedring ved Maskiner m. m. samt ved Præmiers Udsættelse.

Endelig de „huslige Haandteringer“ ved Anskaffelse af Hegler, Rokke, Karter m. m. og ved Opmuntring til Forarbejdelse af Lærred, Drejl og Vævning i det hele taget.“

Derudover indeholdt Lovene mange andre Punkter, men det vil føre for vidt at angive alle disse her.

En Forening, som Randers Amts Husholdningsselskab, der har bestaaet i ca. 125 Aar, har naturligvis gennem Aarene udført meget af Betydning indenfor de Kredse, hvor den virker, men at komme nærmere ind derpaa er for os ugørligt, da Pladsen ikke tillader det.

Foreningen er en Art Moderforening for de øvrige Landboforeninger i Amtet og Selskabet har Samarbejde med disse gennem Sammenslutningen „De samvirkende Landboforeninger“ i Randers Amt, der er oprettet 1902.

Selskabet, der yder Oplysning og Vejledning, og varetager Landbrugets Interesser, har ca. 1700 Medlemmer, og dets Formand er Gaardejer P. M. Pedersen, Skorning pr. Mørke.

I Selskabet er ansat: Planteavlskonsulent Th. Jensen, Sekretær og Kasserer, Regnskabskonsulent Axel Larsen og Husholdningskonsulent Gudrun Larsen.

THEODOR JENSEN, Konsulent, er født den 7. November 1890 i Skorning som Søn af Mejeribestyrelse R. J. Jensen og Hustru Kristine, født Hansen. Gift 1922 med Margrethe Bak. Landbrugseksamen fra Landbohøjskolen 1916, Lærer ved Tune Landbrugsskole fra 1916–18. Assistent ved Dansk Landboforenings Frøforsyning i Roskilde fra 1918–19, siden 1919 Konsulent for Randers Amts Husholdningsselskab.

A. LARSEN,
Konsulent.

AXEL LARSEN, Konsulent, er født den 21. Juli 1894 i Skaarup som Søn af Gaardejer Jens Larsen og Hustru Karen, født Nielsen. Gift 1928 med Iris Gudrun Jacobsen. Uddannet ved Landbruget, Landbrugsskole-Ophold paa Borris Landbrugsskole, ansat ved praktisk Bogføring i de tre samvirkende Landboforeninger i Københavns Amt under Konsulent P. K. Thordals Ledelse, siden 1920 Regnskabskonsulent for Randers Amts Husholdningsselskab.

GUDRUN KAROLINE LARSEN, Husholdningskonsulent, er født den 23. August 1897 i Søborg Sogn som Datter af Gaardejer P. Larsen og Hustru Amalie, født Carlslund. Uddannet paa Ankerhus Husholdningsseminarium i Sorø 1924, Lærerinde paa Graasten Husholdningsskole fra 1924--27, Husholdningslærerinde paa Dartington Hall i Devonshire fra 1927–30, siden da Konsulent i Randers Amts Husholdningsselskab.

RANDERS AMTS SAMVIRKENDE HUSMANDSFORENINGER er en Sammenslutning af ca. 45 Husmandsforeninger i Randers Amt. Den er stiftet i 1913 og tæller ca. 3500 Medlemmer. Sammenslutningen ledes af en Bestyrelse paa 5 Mand og sorterer under De samvirkende jyske Husmandsforeninger.

HANS PETER MARTIN CHRISTIANSEN, Konsulent, er født den 2. Februar 1896 i Varde som Søn af Slagtermester E. T. Christiansen og Hustru Maren, født Madsen Kjær. Gift 1925 med Mary Hansen. Paa Roskilde Højskole fra 1918–19, paa Borris Landbrugsskole fra 1919–20, paa Korinth Landbrugsskole 1920, Landbrugskandidat 1923, samme Aar Assistent i Bølling-Nørre Herreders Landboforening, fra 1923–25 Lærer ved Djurslands Højskole, siden 10. Februar 1924 Konsulent i Husdyrbrug og Planteavl for Randers Amts samvirkende Husmandsforeninger.

H. CHRISTIANSEN,
Konsulent.

DE SAMVIRKENDE IDRÆTSKLUBBER I RANDERS er stiftet i 1901 og omfatter følgende Foreninger: Randers Sportsklub „Freja“, Randers gymnastiske Forening, Randers Roklub, Randers Cricketklub, Arbejdernes Idrætsklub, Svømmeklubben „Neptun“, K. F. U. M.s Idrætsforening, Randers Cykleklub, Randers Sportsklub „Freja“'s Old Boys og Randers Tennisklub.

De samvirkende Idrætsklubbers Formaal er at virke for Idrættens Fremme i Randers ved alle egnede Midler, dog saaledes, at de repræsenterede Klubbers Selvstændighed i mindst mulig Grad hæmmes. Enhver Henvendelse fra Klubberne til Byraadet eller dets Udvalg for Idrætsparken skal fremsendes gennem S. I. K. R.s Bestyrelse, der forsyner den med sin Paategning. Denne Bestemmelse gælder dog ikke Lawn-Tennisklubben.

Foreningens Formand er Skræddermester E. Lundberg, dens Sekretær er Maskinsnedker P. Colling og dens Kasserer er Snedkermester N. C. Nielsen.

EJLERT LUNDBERG, Skræddermester, er født den 20. Maj 1884 i Hjørring som Søn af Skræddermester Chr. Lundberg. Formand for Randers Sportsklub „Freja“ fra 1915—20, Formand for Old Boys siden 1921 og for De samvirkende Idrætsklubber i Randers, Bestyrelsesmedlem for Jydsk Atletikforbund, Dansk Atletikforbund og Dansk Idrætsforbund.

RANDERS AMTS SKYTTE-, GYMNASTIK- OG IDRÆTSFORENING er oprettet paa et Møde i Randers den 1. Juni 1867. Den Mand, der gjorde det største Arbejde for at faa Foreningen stiftet var Auditor H. Becher ved 5. Dragonregiment. Ved første Bestyrelsesmøde den 15. Juli 1867 oprettedes 11 Skyttekredse med ialt 258 Skytter og 244 bidragydende Medlemmer. Bestyrelsen delte Forretningen mellem sig saaledes: Justitsraad, Herredsfoged Kampmann, Formand, Auditor, Herredsfoged Becher, Sekretær, Adjunkt Bischoff, Kasserer, Fuldmægtig Enevoldsen og Assessor Hansen Inspicering i Kredsene.

I de første Aar af Skyttesagens Tilværelse var Eksercitsen den eneste Form for Legemsøvelse i Foreningen. Saa kom Gymnastikken og traadte i Stedet. Ved de fleste Skyttefester var der altid Gymnastik. Naar Skydningen var tilendebragt, tog man fat paa Opvisningen. Gymnastik bestod den Gang af nogle faa forberedende Øvelser og af nogle halsbrækkende Spring over Hest.

Foreningen omfatter nu 36 Kredse, hvoraf 11 i Skydning, 14 i Gymnastik og 11 i baade Skydning og Gymnastik, der ialt tæller 1197 Medlemmer samt 423 bidragydende, ialt 1620 Medlemmer.

Foreningens Formand er Malermester Chr. Ilvad, og dens Forretningsfører er Kæmnerassistent Chr. E. Jørgensen.

CHRISTIAN ILVAD, Malermester, er født den 26. November 1859 i Mariager som Søn af Snedker N. P. Ilvad og Hustru Caroline, født Nielsen. Gift 1892 med Maren Frederiksen. Malermester i Randers siden 1900, Medlem af Randers Byraad siden 1920, Formand for Skydeudvalget og Medlem af Amtsbestyrelsen for Randers Amts Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforening, Forligskommissær for Randers Amts 3. Kreds, Klasselotterikollektor siden 1925, Medlem af Bestyrelsen for Afholdtsfolkernes Begravelseskasse for hele Landet, Medlem af Sct. Mortens Kirkes Menighedsraad og Kasserer for dette, Medlem af Randers Amts Skoleraad.

CHR. ILVAD,
Formand.

CHRISTIAN EMIL JØRGENSEN, Kæmnerassistent, er født den 5. Juli 1879 i Otterup som Søn af Bødker P. Jørgensen og Hustru Bodil Marie, f. Nielsen. Gift 1911 med Karen Marie Svendsen. Kæmnerassistent i Randers siden 1918, Forretningsfører for Randers Amts Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforening siden 1921, Kasserer for Randers Skyttekreds 1910—21.

CHR. JØRGENSEN,
Forretningsfører.

dans Amts Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforening siden 1921, Kasserer for Randers Skyttekreds 1910—21.

RANDERS GYMNASTISKE FORENING er oprettet den 23. Februar 1872 paa et Møde i „Klubben“, og den er Landets ældste Gymnastikforening. Dens Formaal var, som det hedder i dens første Vedtægter, at drive Gymnastik og Vaabenbrug, og dens første Lærere var Premierløjtnant la Cour og Gymnastiklærer H. v. Pein.

I 1883 optoges Krieket og Roning blandt de Idrætter, Foreningen dyrkede, og den 15. Juni 1884 fandt den første Kaproning Sted i Randers Fjord. I 1889 indførtes Svømning, og Foreningen omfattede dermed alle de Idrætsgrene, der paa den Tid dyrkedes herhjemme. Den 18. Juli 1897 overgik Ro Medlemmerne til den nystiftede Randers Roklub. I September 1898 begyndte man med fri Idræt, men denne Idræt henlagdes i 1915, og siden har Foreningen udelukkende dyrket Gymnastik, idet Svømning forlængst var døet ud.

Det kneb i Begyndelsen den nye Forening at skaffe sig Lokaler, men ved Velvilje fra Statsskolens Rektorer White Glenzøe og Boetius fik man Lov til at benytte Statsskolens Gymnastiksal, hvilken Tilladelse først ophørte 1911. Disse Lokaler var imidlertid ikke helt tilfredsstillende, og i 1903 lagdes Grunden til et Fond med det Formaal at bygge et eget Hus til Foreningen. Da Foreningen fraflyttede Statsskolen fik den Lokaler i en af Kommunens nye, moderne Gymnastiksale, og her har den til Huse den Dag i Dag. Planerne om eget Hus blev da opgivet, og i 1921, da Byggefondets Kapital var 10,000 Kr., omdannedes det til et Legat, hvoraf Foreningen faar Renten.

Foreningen har nu 60 passive og ca. 340 aktive Medlemmer, og den modtager Tilskud fra Sparekassen for Randers og Omegn paa 100 Kr. aarlig. Den afholder aarlig Opvisning som Afslutning baade for Dreng- og Herrehold som for Pige- og Damehold.

Foreningens nuværende Lærere er Overofficiant K. Petersen, der har virket siden 1923 og Gymnastiklærer Søren Nielsen, der har været knyttet til Foreningen fra 1925.

Foreningens nuværende Bestyrelse bestaar af: Lærer P. Holberg Møller, Formand, Konstruktor Johan Møllenberg, Næstformand og Kasserer, Frk. Gørrild Bang, Arkitekt E. Jørgensen, Bankassistent A. Larsen, Klejnsmed S. Sørensen og Frk. Julie Sørensen.

P. H. MØLLER,
Formand.

RANDERS SPORTSKLUB „FREJA“ er stiftet den 6. November 1898 af en Kreds af unge Mennesker, hvoraf ingen var over 16 Aar. I Lovene bestemtes det, at Foreningens Formaal skulde være, „at dyrke al Sport i Almindelighed“. Det blev dog i Begyndelsen kun Krieket, Løb og Gang. Et saadant Program var noget nyt, idet de øvrige Foreninger kun havde til Formaal at dyrke Fodspporten. I Løbet af Vinteren naaede „Freja“ ca. 100 Medlemmer. I 1899 indførte Foreningen Fodboldspillet, og i 1900 spillede den sin første Fodboldkamp og havde som Modstander et Aalborgehold. I Efteraaret 1901 opstod Ønsket om tillige at dyrke Gymnastik i Vintermaanederne, men paa Grund af de økonomiske Vanskeligheder, enedes man om, at Gymnasterne indmeldte sig i „Randers Skyttekreds“ mod at „Freja“ til Gengæld laante „Skytternes“ Rekvisitter til en aarlig Gymnastikopvisning. I 1912 optog Foreningen selv Gymnastikken, og i 1917 optog den Svømning paa sit Program. Det er dog særlig Fodboldspillet, der har skaffet Foreningen sit gode Navn.

Foreningen, der nu har ca. 700 Medlemmer, har følgende Bestyrelse: Overretssagfører Stensgaard, Formand, Overmontør Rose, Næstformand, Skattefuldmægtig V. Nielsen, Kasserer, endvidere er Overmontør Rose Leder af Fodboldafdelingen, Fuldmægtig Henry Andersen af Atletikforeningen, Stabsofficiant K. Pedersen af Svømmeafdelingen, og Assistent K. Glerup er Sekretær.

„FREJAS OLD BOYS“, der er oprettet i 1921, er en selvstændig Afdeling, hvori kun gamle Medlemmer fra „Freja“ kan optages. Dens Formaal er at støtte „Freja“ med Raad og Daad og at bevare den Stab af Medlemmer der ellers vilde udgaa af Foreningen.

S. CHR. STENSGAARD,
Overretssagfører.

N. P. ROSE,
Overmontør.

V. NIELSEN,
Fuldmægtig.

K. PEDERSEN,
Stabsofficiant.

SØREN CHRISTIAN NIELSEN STENSGAARD, Overretssagfører, er født den 13. Marts 1886 i Ørum som Søn af Snedkermester J. V. N. Stensgaard og Hustru Karen Marie, født Andersen. Gift med Helga Henckel. Cand. jur. 1913, Sagførerfuldmægtig i Randers fra 1913—16, Sagfører siden 1916, Overretssagfører siden 1919, Ejendomsskyldvurderingsmand for Randers Købstad 1925, Medlem af Skatteraadet 1931, Formand for Randers Sportsklub „Freja“.

NIELS PETER ROSE, Overmontør, er født den 12. Juli 1872 i Romalt som Søn af Smedemester J. Rose og Hustru Elisabeth Kathrine, født Rasmussen. Gift 1896 med Ane Margrethe Hansen. Overmontør ved Randers kommunale Gasværk siden 1910, Næstformand for Randers Sportsklub „Freja“ siden 1929, Formand for Fodboldafdelingen indenfor samme siden 1931, Formand for Andelsboligforeningens Afdeling 2 og for Haveselskabet „Alfa“.

VIGGO NIELSEN, Skattefuldmægtig, er født den 11. Oktober 1892 i Fredericia som Søn af Værkfører J. C. Nielsen og Hustru Else, født Petersen. Gift 1918 med Kristine Fischer. Ansat under Randers Skatteinspektorat fra 1917, Fuldmægtig siden 1924, Kasserer i Randers Sportsklub „Freja“ siden 1925.

HENRY ANDERSEN, Fuldmægtig, er født den 15. Januar 1903 i København som Søn af Overpostbud N. F. Andersen og Hustru Ingeborg, født Nielsen. Ansat i Forsikringsselskabet „Absalon“ fra 1918—30, siden da Fuldmægtig i Forsikringsselskabet „Provincia“, Randers, Medlem af Bestyrelsen i Randers Sportsklub „Freja“, Formand for Atletikafdelingen i samme.

KRISTIAN PEDERSEN, Stabsofficiant, er født den 17. Juli 1887 i Borup som Søn af Husmand J. Pedersen og Hustru Margrethe, født Madsen. Gift 1911 med Ellen Pedersen. Gennemgaaet Hærens Gymnastikskole fra 1910—12, Bestyrelsesmedlem i Randers Sportsklub „Freja“ siden 1922 og Formand for sammes Svømmeudvalg, Lærer ved Randers gymnastiske Forening siden 1919, Lærer i Svømning for „Freja“ siden 1918, Stabsofficiant siden 1. November 1932.

RANDERS LAWN-TENNIS KLUB er stiftet den 11. Maj 1909. Dens første Bestyrelse bestod af: Herredsfuldmægtig Bang, Formand, Læge Kjølseth, Næstformand. Sagfører Paul Buhl, Kasserer, Tandlæge Fru Kralund, Sekretær, og Ingeniør E. Tønnesen, Baneinspektør. I en lang Aarrække spillede der paa to Baner ved Sennelsgade, men i 1923 anlagde Kommunen 5 Baner paa det kommunale Stadion og disse lejer Klubben.

Klubben er Medlem af Jydsk Lawn-Tennis Union, og i de sidste Aar har den afholdt en Række Tennis-Søndage, hvortil Omegnens større Klubber er inviteret, saasom Grenaa, Langaa og Bjerringbro. Af særlig dygtige Tennisspillere indenfor Klubben skal fremhæves Fru Buhl, der flere Gange har været Jyllandsmester og et enkelt Aar Provinsmester.

Foreningen, der nu tæller ca. 200 Medlemmer, har haft følgende Formænd: Herredsfuldmægtig Bang fra 1909—15, Overretssagfører P. Buhl fra 1915—21, Byraadssekretær

P. v. Spreckelsen fra 1921—27 og siden da Bankassistent Jens Birck. Klubbens nuværende Bestyrelse bestaar af: Bankassistent Jens Birck, Formand, Ingeniør Hougaard-Larsen, Næstformand, Reklamechef A. Christensen, Kasserer, Politifuldmægtig Henry Colind, Ba-neinspektør, Adjunkt Fru Møller Nielsen, Tandlæge B. Dircks og H. C. Olivarius-Jürgensen.

RANDERS ROKLUB er oprettet den 3. Juni 1897, efter at der tidligere havde været drevet Rosport under Randers gymnastiske Forening. De første 10 Aar var sportslig set de bedste. Øresundsløbet vandtes 2 Gange. Medlemsantallet er stadig steget og tæl-ler nu 100 aktive og ca. 80 passive. Materiellet er i Forhold til Medlemsantallet det største i Danmark, idet der findes en Baad for hver 6 Medlemmer. I 1931 oprettedes en Ungdomsafdeling for Drengene fra 13—17 Aar, og denne har nu 17 Medlemmer. Baa-dehuset opførtes i 1928 for 16,000 Kr., hvilket Beløb indkom ved en Bazar. Igen i 1931 afholdtes en Bazar, der gav 9,000 Kr. i Overskud.

Klubbens Bestyrelse bestaar af: Hotelejer Mathiesen, Formand, Læge S. Thorup-Petersen, Næstformand, Bogholder C. E. Nielsen, Kasserer, O. Christiansen, Rochef, O. Mäns-son, Rochef, og Lærer H. Hammer, Sekretær.

E. HAUERSLEV,
Branddirektør.

S. THORUP PETERSEN,
Læge.

J. M. HANSEN,
Læge.

L. S. CHR. MØRCK,
Læge.

EDVARD HAUERSLEV, Branddirektør, er født den 7. Marts 1861 i Dronninglund som Søn af Lærer C. Hauerslev og Hustru Karen Maren, født Andersen. Gift 1927 med Anna Frederikke Krøger. Dansk Jurist 1882, By- og HerredsfuIdmægtig i Køge 1882—85, Politifuldmægtig i Randers 1885—89, HerredsfuIdmægtig i Randers 1889—1902, Sagfører i Randers 1902—08, Branddirektør i Randers siden 1908.

SVEND THORUP PETERSEN, Læge, er født den 27. September 1897 i Troense som Søn af Lærer A. Petersen og Hustru Mary, født Jørgensen. Gift med Kate Vilde. Student fra Svendborg Gymnasium 1915, Embedseksamen 1924, Reservelæge paa Ribe Sygehus 1924—25, praktiserende Læge i Odder 1926—29, fra 1929 praktiserende Læge i Randers.

JACOB MØGELVANG HANSEN, Læge, cand. med., er født den 7. Marts 1890 paa Holbækgaard, Randers Amt, som Søn af Proprietær Chr. Hansen og Hustru. Student 1909, cand. med. 1917, Reservelæge ved Middelfart Amtssygehus 1918—19, Reservelæge og Amanuensis i Brørup 1919—21, praktiserende Læge i Vendsyssel i 8 Aar, praktiserende Læge i Randers siden 1928.

L. S. CHR. MØRCK, Læge, cand. med., er født den 22. Februar 1887 som Søn af Assistent i Finansministeriet Frits Mørck og Hustru Anna, født Krefting. Gift 1914 med Agnete Bonne. Student fra Randers Statsskole 1905, Embedseksamen 1912, cand. med., Vikar og Reservelæge ved Ribe Amtssygehus 1913, derefter indtil 1923 praktiserende Læge i Havndal, Kommunalæge og Formand for Sundhedskommissionen, fra 1923 praktiserende Læge i Randers.

KAREN MARIE THOMASEN, Jordemoder, er født den 19. Juli 1876, som Datter af Landmand J. Thomassen og Hustru Ane Dorthe, født Jensdatter, Jordemodereksamen 1905, praktiserende Jorde-

K. M. THOMASEN,
Jordemoder.

G. MILO,
Jordemoder.

D. K. THRUESEN,
Jordemoder.

K. BØDKER ANDERSEN,
Jordemoder.

moder i Strømmen, Distriktsjordemoder i Raasted 1908—11, siden 1911 praktiserende Jordemoder i Randers, Tilsynsførende ved Vuggestuer i Randers.

GERDA MILO, Jordemoder, er født den 13. September 1888 som Datter af Overtoldbetjent J. Lassen og Hustru Betty, født Wendelboe. Uddannet Sygeplejerske i København, Jordmodereksamen 1921, praktiserende Jordemoder i Randers siden 1921.

DAGNY KIRSTINE THRUESEN, Jordemoder, er født den 3. December 1895 som Datter af Skræddermester N. M. Thruesen og Hustru. Jordmodereksamen 1927, siden 1927 praktiserende Jordemoder i Randers.

KIRSTINE BØDKER ANDERSEN, Jordemoder, er født den 9. Juni 1896 som Datter af Smedemester A. J. Bødker og Hustru Ella, født Frederiksen. Jordmodereksamen 1924, praktiserende Jordemoder i Randers siden 1924, Medlem af Bestyrelsen for Randers Amts Jordemoderforening.

EMMY ELISA LARSEN, Jordemoder, er født den 31. Marts 1901 som Datter af Smedemester J. Larsen og Hustru Poulina, født Jacobsen, Jordmodereksamen 1931, praktiserende Jordemoder i Randers siden 1931.

ANNA JENSEN, Jordemoder, er født den 16. Januar 1894 som Datter af Forpagter E. M. Jensen og Hustru Else, født Nielsen. Jordmodereksamen 1920, ansat paa Dr. Otto Møllers Privatklinik, Bakkegaardsalle, København, 1920—21, Reservejordemoder ved Righospitalets Fødeafdeling B. 1921—22, siden 1922 praktiserende Jordemoder i Randers, Formand for Randers Amts Jordemoderforening.

EDEL MARIE STEIN, Bestyrerinde, er født den 17. Maj 1883 som Datter af J. Stein og Hustru Christiane, født Pedersdatter, Uddannet paa Frøbelseminariet i København, Bestyrerinde for Kong Christian IX og Dronning Louises Jubilæumsasyl for Smaabørn i Randers siden 1919.

E. E. LARSEN,
Jordemoder.